

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.

INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să inapo-
iază.

Un discurs nerostit.

Arad, 6 Septembrie.

D. Dr. I. Mihu este o personalitate simpatizată de întreaga lume românească dela noi. Izolarea lui în sâtuceanul Vine-rea, cuvântul lui cuminte și frumos, spus la ocazii bine alese, interesul cald ce-l poartă tuturor chestiunilor noastre de ordin public, manifestat cu o discreție aleasă, i-au creat o atmosferă de distincție, cum rar se întâmplă în societatea noastră. La noi, unde se impune oricine, dacă are la spate surle și trîmbițe, la noi, unde se umflă meritele oamenilor și se falsifică toate valorile naționale, e un adevărat câștig național faptul că poți să înregistrezi existența unui bărbat distins, ridicat în considerația obștei, fără obiceiul tam-tam.

Când s'a pornit curentul regenerator al activității, d. Dr. I. Mihu, a fost unul dintre cei dintâi cari au simțit necesitatea unei mișcări mai pline de viață în politica noastră. De aceea s'a și asociat cu vr'o câțiva tineri rebeli și a întemeiat „Liber-tatea”, prin coloanele căreia s'a făcut cea mai ferventă agitație în jurul noilor idei de primenire de pe atunci. Pornit curentul și încheșat de-abinele, d. Mihu s'a retras cu o modestie exagerată și absolut nejustificată, lăsând pe alții în locul lui, pe care cu greu îl poate ocupa altul. Așa a făcut și alte dați. A avut de altfel și clipe când a fost sărbătorit în public, ca de pildă la Reghin când și-a rostit acel discurs înregistrat de întreaga noastră presă ca un

eveniment în viața noastră publică. D. Mihu a luat parte și la acele vestite tratative de împăcare cu guvernul Héder-váry, cari nu numai prin eșuarea lor ar fi putut foarte ușor să compromită reputația de român cinstit oricărui conducător al nostru. D. Mihu a trecut curat și prin această probă de foc, rămânând pentru toți românii același caracter ales și românesc.

Toate aceste se esplică nu numai prin firea fericită a dlui Mihu, nu numai prin înaltele sale calități de om, dar și prin răs-picata mentalitate românească a d-sale, prin frumoasa cultură națională pe care se vede că o posedă cu prisosință. Aceste frumoase însușiri, numai aceste, au putut să-l înalțe pe d. Mihu în fața întregii noastre opinii publice.

Ca o dovadă despre sănătosul sistem de gândire al acestui distins bărbat al nostru am publicat discursul pe care ar fi fost să-l țină la deschiderea adunării Societății pentru fond de teatru. Am găsit în el nu numai o aleasă formă literară, prea puțin obicinuită la noi, dar și un remarcabil fond de idei, pe care nu-l putem trece cu vederea. Am găsit în caldele rânduri ale dlui Mihu și un frumos pledoariu pentru cultura noastră națională, fapt care pentru noi, cari am accentuat în vremile din urmă cu mai multă insistență necesitatea de prima ordine a luptelor noastre culturale, constituie o plăcută satisfacție.

Iată ce spune d. Mihu într'o parte a discursului său:

„Dacă este, însă, să statornicim o viață românească înfloritoare, în această țară locuită de neamuri diferite, — de un lucru trebuie să fim pătrunși, anume, că națiunile nu trăiesc decât prin cultura lor națională specifică, căci, un popor n'are alt mijloc de-a se păstra, decât cultivându-și cu dragoste limba, sufletul și însușirile sale, rămase dela moși-strămoși, — iar din cultura neamurilor înaintate, împrumutând numai ce e ferment de progres real, ce poate fi asimilat, sau ce nu poate strica sufletului propriu.

Cel ce dorește deci, să ducă o viață românească în țara noastră poliglotă, trebuie să țină cu hotărîre încăpăținată, cu îndărătnicie chiar, la cultura sa națională și la tot ce e specific al nostru!

Nu e vorbă, lupta pentru existența și afirmarea unui neam, poate fi dată pe diferite tărîmuri, cu toate acestea ar fi greșit în judecata sa, cel ce ar mărturisi, că problemele culturale ale neamului, pot fi lăsate în planul al doilea. O, nu! Pentru că este un adevăr etern, indiscutabil, ce a spus la adunarea „Asociațiunii” dela Oravița, mult regretatul nostru reprezentant și luptător național al vremilor din urmă:

„Lupta pentru cultură, zice dânsul în acel discurs, nu este decât luptă pentru existență națională! Firește, numai cultura adevărată, are această putere conservatoare, dar cultura adevărată nu poate să fie alta, decât numai și numai cultura națională”.

Așa fiind, după felul meu de a vedea, este de datoră celor ce se află la conducerea neamului, să potrivească un echilibru just între diferitele noastre probleme și silinți, căci, în împrejurări cum sunt ale noastre, ar fi păcat, Domnilor, să dăm preferinți exagerate, sau chiar exclusive altor probleme, în paguba evidentă a celor culturale și sufletești”.

Cuvintele aceste calme și pline de un adânc înțeles pot servi ca un memento acelor distinși fruntași ai noștri, cari s'au

FOIȚĂ ORIGINALĂ A ZIARULUI „TRIBUNA”

Cum s'a stins un luptător de astăzi: Tit Liviu Albini.

De Ilarie Chendi.

Se sting printre noi adeseori suflete sensibile, cari au suferit în taină și s'au frământat mult pentru neam; dar mor necunoscute de mulțime, ca niște flori din margini de câmp. Se duc pe rînd atîția singuratici resemnați, muncitori cu talent în variatele ramuri ale progresului, fără a se îmbulzi, fără a fi uzat de armele sgomotoase ale parvenirei. Și se găsesc așa de puțini drepti și recunoscători pentru faptele lor și căroră să le fie dragă amintirea lor. Cu pietatea și cu dragostea de adevăr se face prea multă economie la noi!

Firește, în toate este o explicare. Societatea noastră, căreia îi place să rămână nefixată în opinia sa asupra valorilor, cari muncesc și se sacrifică pentru dânsa, nu prea are speciale simpatii pentru eroismul firilor retrase și liniștite. Migăleala hărniciei și risipa tăcută a energiei nu o emoționează din cale afară. Ea preferă eroismul de trîmbiță și actualitatea tumultuoasă. Și zilnica monotonie și uitare se așterne tot mai naturală peste inimi, ce nu mai bat.

Dar există o justiție pentru toți. Vine pururea mâna dreaptă a istoriei și așează toate și pe toți la locul lor. Se măsoară fiecăruia cu balanța nepărtinitoare a trecutului. Se restabilesc erori de judecată. Paginile de viață se reîncheagă și sufle-

tele prăbușite se reconstituie, prin dovada realității faptelor.

Un caz recent ne smulge aceste mărturisiri. Cazul e tipic și stăruim asupra lui. A murit, astăzi primăvară, la Cut, lângă Sebeșul-Săsesc, în brațele mamei sale venerabile, un brav muncitor pentru cauza românească, pe care se pare că societatea îl uitase cu totul: *Tit Liviu Albini*. Moartea lui a fost plînsă de puțini cunoscuți. Și ziarele noastre abia au vestit poporului apusul acestui credincios, ca să se afle în toate văile, că încă o victimă a temnițelor ungurești, încă o conștiință curată a fost doborâtă.

Care dintre noi aceștia, cari ne bălăbănim astăzi cu condeiul în presa noastră, trecând prin Sibiu în vremea „Tribunei” vechi, n'a văzut și n'a putut cunoaște figura asta de o rară bunătate comunicativă a lui Liviu Albini? Nu era și el unul din garda statornică din jurul „căpitanilor” de pe vremuri. Garda aceasta era o asociație de tineri activi, înzestrați cu multă mobilitate și dragoste de acțiune. În cele economice ei erau elevi ai regretatului economist Dr A. Brote. În cele ale politicii externe erau pătrunși de orientările și de erudiția repositului Bechnitz, o simpatie figură de diplomat din jurul „Tribunei”. Iar în literatură erau cu toții admiratorii lui Slavici și Coșbuc, cu cari lucraseră la aceleași coloane. În fruntea gardei era mai ades spiritul totdeauna de inițiativă a jovialului Tordoșan, omul lui Raiffeisen. Urma Șirianul, cu foaia sa nouă pentru popor, care a reușit să ducă politica la sate. Masivul Bogdan-Duică, criticul acerb al canoanelor și al superficialității, lexiconul ăsta universal în marea ediție, venise cu o satiră mult

gustată. Și era o mișcare vie. Renumitele conferențe naționale din Sibiu, cele din vremea căderii lui Babeș-Mocionyi, cât și cele strălucite din epoca memorandistă, își datorase reușita în mare parte puterii de agitație a acestei falange de tribuniști mai tineri, cari au dus îndemnuri bune în toate straturile populației.

În rîndurile aceste dintâi era și Liviu Albini, pururea un chibzuit la vorbă și sfaturile lui, din intimitatea redacției, erau o mărturie a unei judecăți armonice. Modest și fără să se afigeze, el era un naționalist pasionat și de rezistență, un camarad credincios și un gospodar neobosit în serviciul ziarului său. Dar numele lui a ajuns mai popular abia la 1894, când două luni de temniță, făcute la Cluj, fiind condamnat într'un proces de presă, l-au trecut și pe el în rîndul nesfârșit al suferitorilor noștri pentru libertatea cuvântului.

Incepe episodul hotărîtor în viața lui. Împreună cu prietenii săi se hotărăse pentru o faptă îndrăzneată. Inaugurează o mișcare pentru o idee frumoasă: adunarea unui fond pentru amintirea eroului național Avram Iancu, al cărui mormânt stă, pustiu și uitat, la Cebea, fără ca măcar o cruce de peatră să-i străjuiască la căpătâi. Ani de zile ține această propagandă. Când e vorba de monumente comemorative, încetineala și desinteresarea mulțimei iesc totdeauna la iveală. Abia se adunaseră 3780 coroane, bani cari erau depuși la doi bărbați de încredere din București, spre mai multă siguranță împotriva adulmecării procurorilor unguri.

Era însă pe atunci o epocă grea a copoilor politici! Ieszszkiadele se repetau cu nemiluita.

burzului grozav când din coloanele acestui ziar am militat pentru o mai intensă propagandă culturală, nu în dauna acțiunilor politice, ci la baza lor, ca un stimulent puternic pentru luptă și ca o pavază eternă de conservare națională. „Conducătorii neamului” pe cari îi avertisează d. Mihiu pot primi, deci, din partea unui mai bătrân oțelit în cultura românească aceste sfaturi, fără să se teamă de astădată că autorizata lor față simandicoasă poate fi necinstită de îndrăznețele păreri ale unor simpli gazetari și scriitori lipsiți de experiență politică.

O altă parte din discursul dlui Mihiu, de o extremă importanță pentru viața noastră culturală, este apelul ce-l face în interesul Societății noastre de teatru. Iată cuvintele dui Mihiu:

Societatea noastră astăzi este în situație, a face toate pregătirile necesare pentru înființarea teatrului dorit, având asigurat și acel drept prețios, de a organiza, susține și subvenționa, una sau mai multe trupe teatrale ambulante. Pentru a putea însă înfăptui, ceea ce astăzi ne este îngăduit de către autoritatea legal constituită în stat, avem nevoie indispensabilă, să ne înmulțim fondurile și să le sporim renta anuală, căci, la modificarea statutelor am ținut să rămână nealterat scopul inițial al Societății, drept-aceea am prevăzut anume, că stocul capitalului și înmulțirea lui prin capitalizarea unei părți a veniturilor normale, în ori ce caz să rămână și în viitor neatinsă.

Nu se poate mulțumi în deajuns dlui Mihiu pentru frumoasa muncă ce a depus în privința aceasta. Știm foarte bine că mai ales la stăruințele d-sale s'a putut esopera dreptul de a înființa din fondurile Societății noastre de teatru o trupă teatrală românească, dar știm și aceia că d. Mihiu a fost dintre cei dintâi cari au recunoscut că în împrejurările de astăzi publicul nostru nu mai poate fi satisfăcut cu teatrul făcut de diletanții noștri, teatru lipsit de nivelul adevărat al artei și incapabil de crearea unei culturi sub acest ra-

port. Am ajuns și noi în aceea situație culturală când bieteile prestațiuni „artistice” ale diletanților nu mai pot ține locul unui joc de teatru avansat, ca în țările civilizate ale apusului. D. Mihiu, cu superiorul d-sale bun simț, a înțeles acest adevăr și contrar împotriviților unor buni gospodari, a început realizarea trupei de teatru mult așteptată. Rămâne acum ca toți oamenii noștri de bine să contribuie cu obolul lor la sporirea fondurilor societății. De altfel socotim că chiar și bugetul de astăzi ar putea servi de bază unui început modest. O trupă de teatru este de o necesitate imperioasă în vremea aceasta, când toți subprefecții unguri își permit să împiedece reprezentanțiile artiștilor noștri lipsiți de ajutorul oficial al Societății noastre de teatru.

Ne asociem deci și noi la apelul ce-l face d. Mihiu către întreaga obște românească. Să jertfim cu toții pentru acest scop nobil, căci „în împrejurări cum sunt ale noastre, ar fi păcat să dăm preferințe exagerate, sau chiar exclusive altor probleme, în paguba evidentă a celor culturale și sufletești”, cum spune d. Mihiu în judiciosul său discurs despre care am vorbit în acest articol, făcându-ne o plăcută datorie față de cetitorii noștri.

Scandal în Cameră. Monotonia votărilor nominale fără sfârșit a fost azi întreruptă pentru câteva ore, nu însă intervenind o discuție serioasă care să dea Camerii nivelul seriozității, ci, după cum obișnuim suntem, de un scandal. Cauza scandalului e a se căuta în faptul că la sfârșitul ședinței de ieri, opoziția cerind constatarea reglementară dacă era în număr Cameră, partidul guvernamental, văzând această nouă manoperă obstrucționistă, a trimis obstruanților o ploaie de injulțe. Opoziția, firește, nu putea lăsa fără răspuns aceste injulțe și, unul dintre șefii partidului justhrist, deputatul Hollo, a cerut președintelui reparație. Președintele, răspunzându-i, a spus că a chemat ieri la ordine pe cei ce au adus atingere moravurilor parlamentare. Intre cei cari au apostrofat ieri pe obstruanți a fost și ministrul

de justiție Székely, care le-a aruncat vorba căloșie... Opoziția a cerut azi reparație și deosebit, și pentru această insultă. Ministrul a voit să le-o dea, ba și-a justificat chiar cuvintele. În chipul acesta tărăboiul a luat azi proporții unui scandal parlamentar, care a dăinuit până către sfârșitul ședinței, când s'au reluat iar amuzantele apeluri nominale.

Plecarea baronului Gautsch. Ministrul-prim dinte al Austriei, baronul Gautsch, după ce făcut în cursul zilei mai multe vizite pe la fratașii politici din Budapesta, s'a întors la Viena unde a sosit aseară la orele 6.

Votul universal și reprezentanța proporțională.

Paris, 3 Septembrie.

Azi au început în Danemarca alegeri generale pentru Camera deputaților. Aceste alegeri au o importanță deosebită mai ales în urma faptului că se fac pe baza votului universal și cu admiterea reprezentanței proporționale. La crearea noilor legi electorale, parlamentul Danemarcă a ținut seamă că nu este drept și nici potrivit spiritului democratic care caracterizează vremile de azi, ca o parte însemnată a cetățenilor să fie lipsită de orice influență asupra dirigiurii afacerilor publice, când sarcinile le suportă cu toții în măsură egală.

De ce să aibă spre pildă 100 de alegători un reprezentant, iar 99 să fie discordsiderați cu desăvârșire? Acest vot care trage cumpăna, prin un plus neînsemnat de greutate, de-o parte — să poată fi atât de important încât să poată fi discordsiderate toate celelalte 99 de voturi? Căci presupunând spre pildă că dintre 199 alegători 100 votează de o parte, și ceilalți 99 de altă parte — numai acest unic vot al sutălea, e hotărâtor.

Pe cât de nedrept este sistemul electoral ce se practică la noi și în multe al-

Gazetele dușmane ne insultau. Nu numai pentru că se strânsese un fond național, dar pentru că găsiseră prilejul să aplice câteva epetete sălbatice bravului nostru luptător pentru revendicările libertăților din 1848. Toți urmașii lui Kossuth și umbra lui Vasváry cereau răzbunare, pentru că memoria „Craului Munților Apuseni” e pe cale a fi eternizată în chipul unei cruci pe mormânt. Și în atmosfera aceasta de întăritare, de persecuții și de perchezitii domiciliare, mielul, care a trebuit să sângereze, a fost tot Liviu Albini, căruia prietenii îi hărăziseră rolul de „administrator al fondului.” Biruiseră deci zbirii! Și se părea, că e vorba de a doua cădere și risipă a Abrudului.

Prin Noiembrie 1897, din mijlocul gardei de strînsă prietenie a Sibiienilor și din sinul familiei sale, e smuls apoi cu forța și zvârlit într-o celulă obscură din cetatea Alba-Iuliei, unde la vremea sa fusese tăiat și autorul revoluției țărănești din Zarand, Horea pe roată. Pornesc inchișițiile împotriva robului nou. Se continuă șicanele cu Albini. Zădarnic se spunc că banii există. Chiar d-nii Bibescu și Procopie Dimitrescu trimit din București declarații categorice, legalisate de consulatul austro-ungar, în care dovedesc, că banii sunt îngrijiți de dânsii. Dar inelitul Tribunal unguresc amână mereu închiderea procesului. Și tabloul acesta al justiției se întunecă. În jurul prietenului nostru se lasă o păclă greoaie. Sănătatea lui suferă. Iubirea de mamă îl chinuiește. Strîmtoarea îl doboară și conștiința nevinovăției îi este singura nădejde. În omul voinic și în luptătorul drept, firea se înduioșază și îngrădita lui energie face loc unui sentimentalism cu abnegație. Amintirile de acasă, jocul din sat, copilăria sa și idea-

lui național îi deșteaptă fantazia. Și zilele trec și lunile se adaugă încet — la desperare de încet, căci au fost în număr de 14! — iar procurorii nu mai văd nimic și nu vor să audă.

În cazuri de acestea de izolare, se întâmplă însă adeseori, că îți formezi o lume nouă, în care te îngropi ca un paianjân în țesutura sa. O rază de soare, sau de lună, strecurată pe sus, prin fereștrua camerei ce te reține, îți poate deștepta multe și-ți poate fi o tovarășă plăcută în vreme grea. Ea îți deșteaptă vre-un dor de anumite preocupări, vre-un îndemn de a te exterioriza. Și ce altă cale de exteriorizare a gândului intim poți să găsești în asemenea culcușuri, dacă nu tot scrisul, tot peana și cerneala?

Aci deschid acum o paranteză, ca să vă spun secretul, că tot de ajutorul scrisului s'a folosit și Liviu Albini în temniță. Nu cunoște toată corespondența sa, câtă va fi putut avea, nici nu știu dacă și-a așternut în vre-o cronică zilnică impresiile din temniță. Dar am avut mulțumirea să obțin dela ruda cea mai apropiată a defunctului un teanc întreg de... versuri, scrise între cele patru ziduri mohorâte!

Liviu Albini și versuri! Cine ar fi crezut? El cunoșteam ca bun tovarăș de presă, ca serios cetitor al literaturii și pasionat iubitor al naturii, dar în viața sa nu mi-a ctit vre-o strofă. Și iată acum vraful acesta de postume, cum miroase a mohoreală, scrise pe hârtie de formulare de temniță și de certificate pentru deținuți. Sunt ușoare și le citești repede, fără să te întreb de forma lor artistică. Orice strofă e o clipă de viață, în fiecare fragment de situație vibrează o frământare și se observă o tendință de auto-analiză. Rar, tremu-

rînd, când raza de soare intră în chilie prin fereștrua de sus, de îi se mai luminează poetului gândul și inima. Niște documente umane sunt, orice caz aceste versuri și mai ales rămân o trăsătură a suferințelor noastre din vremile grei reprezentată prin Albini.

Începutul îl fac îndeosebi câteva duioșii, dresate mamei sale, în care își arată dorul într-acele ii-l poartă:

*Stau singur pe patul de paie
În temniță umedă prins,
În piept o nestinsă văpaie
Pe frunte 'ntunerec s'a 'ncins.*

*Stau singur? Tu nu ești cu mine?
Tu mamă, în sufletul meu!
Tu dulce părere de bine
În noaptea părerii de rău.*

După descrierea tristului său lăcaș, își compară viața cu libertatea tuturor muritorilor din satul său, simte dor de clopotul din sat și începe însiruirea amintirilor. Dar, deșteptându-se de visul tineretii, își dă seama de realitatea neamloasă și scrie, despre situația sa, poezia „În jug”

*Astăzi iar am fost la plug
Boii 'n jug și eu în jug.
Ei în jugul de arțar
Eu în jugul de amar.*

*Știu că jugul lor e greu,
Dar nu-i greu ca jugul meu.
Ei îl poartă rumegând,
Eu pe-al meu îl port plângând.*

țări, unde majoritatea covârșitoare a cetățenilor este lipsită de drept de vot, tot atât de nedrept este și principiul majorității absolute, în urma căruia sunt disconsiderate voturile unei minorități considerabile.

Era, deci, firesc ca acest principiu să fie atacat și să se facă încercări pentru găsirea unei soluții echitabile. Sistemul reprezentanței proporționale, care admite și minorității reprezentanți în proporția voturilor, este una dintre aceste soluții. Belgia l'a introdus de mult, Danemarca alege acum pe baza acestui sistem, iar în Franța principiul acesta al reprezentanței proporționale a fost admis ca bază a noii reforme electorale.

Votul universal, ori cât ar fi el de universal și egal, nu poate să reprezinte principiul egalității și este numai un pas care ne apropie de egalitate.

Este deci firesc ca acum când în Franța este la ordinea zilei reforma electorală, ziarele și revistele politice franceze să discute această chestiune și să găsească deosebite soluții mai mult sau mai puțin reușite.

Cred că vor interesa cetitorii „Tribunei” părerile ce se discută acum în presa franceză, mai ales că și în Ungaria chestia reformei electorale este la ordinea zilei.

Toți politicienii noștri recunosc că votul universal așa cum se practică astăzi trebuie supus unei reforme radicale și complete, fiindcă nu ține seamă decât de indivizii singuratici, fără însă să reprezinte totalitatea cetățenilor.

În afară de reprezentanța proporțională se mai propune votul plural. Știu că pentru DVoastră votul plural are o însemnare ominoasă, de când cu proiectul contelui Andrassy. Chiar de aceea mă grăbesc a permite lămurirea că votul plural care se discută în presa noastră nu are a face nimic cu proiectul contelui Andrassy.

E. Hertault, un cunoscut bărbat poli-

tic și publicist, publică într'un număr recent al revistei „Nouvelle Revue” un interesant articol în care își expune teoria pluralității.

Franța, serie între altele Hertault, 60 de ani a avut parte de un vot universal bărbătesc și de un guvern al majorității. Formula aceasta, însă, un om și un vot și o majoritate care impune legile nu poate să fie justă, oricât ar fi de simplă. Dintre 100 de alegători 51 pot să însemne totul, iar 49 nimic.

Votul universal poate să fie vrednic de numele său numai dacă ține seamă și de familia și de interesele ei. *Capul familiei trebuie investit cu un număr de voturi în proporție cu numărul membrilor familiei.*

Luând ca bază censul din 1901, Franța are cam 8 milioane și jum. capi de familie, reprezentând cam 35 și jum. milioane de cetățeni. Comparând acest număr cu numărul de 2 și jum. milioane de bărbați necăsătoriți, aceste două milioane și jumătate dispun de o putere politică mult mai mare decât capii de familie cari reprezintă de 15 ori mai mulți cetățeni.

O altă anomalie vădită întimpinăm dacă clasificăm capii de familie potrivit numărului membrilor familiei. Votul universal francez ignorează cu desăvârșire familia; pentru el mama și copiii nu există. Cu toate acestea, între vre-o 21 milioane de femei sunt vre-o 11 milioane pe cari legile le privesc tot atât de aproape ca și pe bărbați. Și nu e nici o exagerație să afirmi că o mare parte dintre ele au un intelect mai cultivat și o mai bună înțelegere pentru nevoile și interesele țării decât o mare parte de cetățeni tînari între 20 și 30 de ani.

Bărbatul necăsătorit se reprezintă numai pe sine însuși, câtă vreme tatăl se reprezintă nu numai pe sine însuși, ci reprezintă și nevasta și copiii săi. Tatăl reprezintă, în același timp, viitorul și națiunea ar trebui să fie seamă de cei mai buni cetățeni ai săi, de cei cari îi asigură viitorul dându-i copii viguroși.

Reprezentarea teatrală

dela

marile serbări culturale din Blaj!

Am promis că vom reveni asupra frumoasei reprezentațiuni teatrale, ce s'a dat la Blaj cu ocazia înălțătoarelor serbători culturale din zilele trecute. O facem cu dragă inimă și ne vom strădui să împărtășim întru cât ne va fi cu putință și pe ceice n'au fost la fața locului de însuflețirea și puternica impresie pe care am avut-o, ascultând graiul măestru al artiștilor noștri iubiți. Însoțiți de data asta de dna Aristizza Romanescu, cea mai mare artistă pe care a avut-o vre-odată scena românească și de admirabilul artist comic Petre Liciu dela teatrul național, care în pauză a întreținut publicul cu câteva monoloage hazlii, soții Bărsan, acești neobosiți muncitori pentru cultura și arta noastră teatrală, au reușit să ne dea cea mai artistică seară care s'a dat vre-odată la serbările noastre culturale.

O lume imensă din toate părțile locuite de Români, de prin Maramurăș și Bihor, de prin Bănat și Ardeal, inteligență și țărănime, asista la spectacol. Pavilionul improvizat era tixit și n'ar fi fost rău dacă de patru ori ar fi fost mai mare. Ar fi fost mai nimerit poate să se dea această reprezentație în liber pe câmpia Libertății.

La 9 fără ceva se ridică cortin. Artiștii sunt siliți să aștepte câteva minute ca să se liniștească publicul. Prima piesă e o comedie „Scânțea” de Ed. Pailleron, tradusă în românește de dna Zoe Sturdza, soția marelui om de stat Dim. Sturdza. E o piesă subtilă care a avut și are de câte ori se joacă mare succes pe scena teatrului din București. Invăluită într'o poezie discretă și adevărată, își pare că trăiești, ascultându-o, în atmosfera unei dimineți de vară târziu. Ai rîde, dar îți simți ochii umezi de lacrimi și rămâi cu zîmbetul incremenit pe buze. Și toată piesa pare că e o floare albă încărcată cu stropi de rouă.

Antoneta, o fetiță care rîde într'una, iubește cu tot focul celor optsprezece ani pe un tînăr ofițer. Își ascunde însă iubirea, și-o ascunde până la sfârșit sub masca sburdălniciei și copilăriei, fiindcă știe că mătușa ofițerului, protectoarea ei, pe care o iubește nemărginit de mult și pe care nu vrea s'o supere cu nimic, știe că are simpatii pentru tînărul ofițer. Și cu toată iubirea ce i-o declară el, Antoneta rezistă făcându-se că nu înțelege nimic, că nu știe ce-i iubiea. Ofițerul neînțelegându-i jertfa îi spune disperat că ea nu are și nu va avea niciodată „scânțea” din care

*Seara ei cu brazda ies
Eu până trăesc nu ies.
Ei trag ziua noaptea zac,
Eu în jug și noaptea trag.*

Poeziile aceste în jurul ideii și mahnirii, că suferă pe nedreptul, îl arată ca pe-un revoltat și nu arare-ori fantazia îl pune pe gânduri întunecate, ca în următorul „Sonet”:

*De câte ori în clipe ale serii
Pe brațe moi purtat de line visuri,
Văd lanțul frânt și risipit în hărburi,
Tresar din somn: nu-i clipea liberării!*

*Atunci, zdrobit de sbuciumul durerii
Adese vreau să curm aceste chinuri,
Lovind cu brațul meu, cu-a mele lanțuri,
In fruntea grea, ca să țighească creerii.*

*Infiorat de-un gest s'oprește brațul:
Durerea grea și chinul vieții tale
De mâna morții dacă nu vor trece?*

*Dar dacă și'n mormânt vei duce lanțul?...
Recade brațu'n zurăit de zale
Ș'un trist ecou răspunde'n bolta rece...*

Mult mai senin se tânguiește în câte-va alte fragmente reflexive:

*Vechiu proverb — minciună mare!
Că din vultur, vultur naște,
Din stejar, stejar răsare.
Umbrele doar din lumină
Nasc și ura din iubire.*

*Iar în veacul nostru naște
Libertate din robire!*

În mijlocul acestor stări firești de depresiune, robul nostru din temniță, care prin stihurile sale nepretențioase câștigă tot mai mult în ochii noștri, apare une-ori și cu o notă erotică, duioasă, jăluitoare de dorul iubitei sale:

*Cetina ta, bradule,
Stă pururea verde,
Nici de soare, nici de ger,
Fața nu ș'o perde.*

*Dar, ca mine de-ai purta
Doru'unei copile,
Te-aș vedea îngălbenit
Și cărunt cu zile.*

Aceleiaș îi aduce o învinuire, amintindu-i de un jărământ al ei, că, dacă nu poate veni să-l vadă, cel puțin să inghenuncheze la mormântul lui:

*„Nu mai vii să-mi mângâi tâmpla,
„Nu mai vii ca altă-dată
Să-mi ștergi boabele durerii
De pe fruntea 'ngândurată.*

Și în formele aceste, versurile lui Liviu Albini curg înainte, câtă vreme a stat în robie și, în urmă, doar versuri inspirate de natură de a mai pus pe câte-va fășii de hârtie, melancolice și alea...

Inchid aici paranteza.

Ceea-ce țineam să dovedesc prin citarea acestor strofe nu este altceva decât să arăt, cum unul dintre cei mai entuziaști tineri luptători a fost supus, fără vină, la adevărate torturi sufletești numai din capriciul unui tribunal vexator. Urmarea a fost, că, după achitarea lui Liviu Albini, care s'a întors la ai săi, din celelulele de Alba-Iulia, cu sănătatea zdrobită, cu sufletul frânt și rămas mai mult o umbră printre muritori:

*„Nu mai vor să cadă'n stihuri
Pe hârtie, ca 'naintea
Mângăioasele nimicuri,
Și aducerile-aminte”...*

Credem, însă, că dacă dânsul n'a avut norocul să-și vadă visul cu ochii, privind la monumentul proiectat pentru mormântul din Cebea, se va găsi cel puțin cineva dintre foștii lui prieteni să-i rîdice lui un modest monument. Nu e lucru mare! A face o selecțiune din versurile lui și a le tipări la vre-un institut tipografic dela noi! Poate s'ar găsi destulă tinerime din cea de azi, ca să înțeleagă cazul instructiv cu Tit Liviu Albini, care astăzi nu mai stă în calea nimănui.

În atenția d-lor învățători!

La librăria „Tribuna” se află de vânzare toate manualele școlare ce se folosesc în dieceza Aradului, asemenea și recvizite de scris și desemn. Comandele se efeptuesc prompt.

să se aprindă iubirea cea mare. În felul acesta asistăm dela început până la sfârșit la un act de jertfă și vedem cum arde și cum se consuma sufletul acestei fete orfane numai fiindcă nu vrea să-și supere protectoarea, care a adoptat-o.

Aristizza Romanescu a jucat rolul „mătușichii” cu toată nobleța și cu toată precizia cea- rută. Ne-a fermecat îndeosebi graiul frumos românesc curat și nespuz de dulce al marei artiste. Ni-se părea o muzică auzită de departe, un cântec de priveghitoare.

Dna Bârsan, când a intrat cu risul ei copilăresc, sburdalnică și răsfățată, gingașe și nebunatică, a umplut scena de lumină. E cea mai frumoasă creație pe care o cunoaștem noi de când cunoaștem pe admirabila artistă. Ne-a făcut să ridem la început și încet, încet, sub adevărul și farmecul jocului ei ne-am trezit pătrunși de toată suferința ei și ne-am pomenit cu ochii umezi. Ii mulțumim de lacrimile ce ni-le-a stârnit; au fost stârnite de o artă adevărată.

Di Bârsan, deși grozav de obosit — toată ziua muncise la scenă, aranjându-și decourile, făcându-și toate pregătirile pentru seară într-o prăfărie de-o palmă și într-o veșnică enervare, inevitabilă pregătirilor pentru o reprezentație — și-a jucat rolul corect, demn, elegant și sigur.

A fost un ansamblu admirabil și lumea a răsplătit pe artiști cu îndelungate aplauze și chemări la rampă.

Aristizza Romanescu a recitat apoi câteva bucăți într-un mod magistral. Îndeosebi „Miorița” a impresionat adânc pe ascultători. Par’că era și mai frumoasă cunoscuta și admirabila baladă auzită din gura dnei Romanescu.

D. P. Liciu ne-a delectat cu câteva poezii și monoloage comice, cunoscute multe din ele publicului nostru din prestațiunile unui începător în ale artei, d. Calmusechi. Se înțelege că la Liciu erau mult mai studiate lucrurile, efectele mult mai relevate, nuanțarea mult mai meșteșugită și prin urmare ilaritatea mult mai mare. Liciu e un meșter în ale comediei.

Spectacolul s’a încheiat cu poemul dramatic „Cuib de șoimi” de I. C. Bistrițeanu. E un moment emoționant din viața marelui sfântului Voevod al Moldovei, Ștefan cel mare. Cine nu cunoaște frumoasa poezie a lui Bolinimeanu: „Pe o stâncă neagră, într’un vechiu castel...?” Același subiect e și în poemul „Cuib de șoimi”.

După o pregătire în care moșneagul Pinte, întors la Cotate (Cetatea Neamțului) povestește dnei Maria și Domniței Voichița despre înfrîngeră lui Ștefan, un ceas bate prelung miezul nopții și în tăcerea aceea de moarte apare Ștefan rănit în fața porței Castelului. Voichița îl vede, îl recunoaște, chiamă pe dna Maria și urmează de aici partea emoționantă a piesei. Cu toate rugămintele lui să-l lase să intre în castel, dna Maria sugrumându-și sufletul de mamă, îl respinge, îi spune că nu-l cunoaște, și îl îndeamnă să se întoarcă iar la luptă, să-și adune oștirea risipită și să învingă sau să moară!

Cu toate că piesa are unele cusururi de factură — câteva lungimi și fraze nepotrivite — nouă ne-a răscolit sufletele și vorbele mamei lui Ștefan ne-au înălțat și ne-au pierdut în curate sfere de entuziasm și însuflețire națională. Piesa a fost admirabil aleasă pentru publicul nostru doritor să se întărească în ori ce clipă cu un strop de mândrie și de conștiință românească. Il felicităm și-i mulțumim lui Z. Bârsan pentru piesa asta propusă de dânsul să se joace la serbările noastre culturale.

Artiștii au jucat dumnezește, dna Romanescu, mândră, autoritară demnă, ascunzându-și ori ce fel de duioșie în fața fiului înfrînt, neînduplecată, când cu o energie clasică își trimite pe Ștefan iar la luptă, stîrnește furtuni de aplauze.

Dna Bârsan, duioasă, iubitoare, îngrijată și miloasă la început — a fost admirabilă în invocarea aceea la lună ca să-i apere și să-i întovărășească soțul — a avut la sfârșit accente de însuflețire cari au însuflețit publicul.

Z. Bârsan a avut în piesa asta partea leului. Atât în rolul moșneagului Pinte, cât și în al lui Ștefan a fost neîntrecut. Dela vorba liniștită, cumpătată a moșneagului atât de simpatic în ciuda lui că nu poate să mai ia parte și el la războaie, iată-l apărînd în Ștefan cel Mare, vorbind scurt, dîrz, energic și furios. În partea când ambiționat de mamă-sa de-a se întoarce la luptă, când cere să i-se dea „buzduganul strămoșului Bogdan și paloșul și scutul și platoșa de aramă” Bârsan a avut accente de o putere cum n’am mai auzit, cari au sgduit publicul și l’a făcut să isbucnească în urale nesfârșite.

I-se și cuvenia acestui artist răsplata ce i-a dat-o publicul la Blaj. Acostui harnic și neobosit muncitor în ale artei românești se cuvine să i-se aducă laude. De ani de zile, după ce iarna muncește la Teatrul Național din București, vara în loc de odihnă, cutreeră centrele noastre propagând dragostea de limbă și de teatru românesc până în cele mai depărtate colțuri. E o muncă culturală de care ar trebui să ne dăm cu toții seama și să-i dăm mână de ajutor, lui, care fără nici un ajutor bănesc dela nimeni a făcut vara asta al 8-lea turneu de teatru, turneu pe care l’a încheiat cu admirabila reprezentație dela Blaj, pentru care îi mulțumim și îi suntem cu toții recunoscători.

M.

După serbările din Blaj.

— Voci de presă. —

„Deutsches Volksblatt” din Viena vorbind despre serbările dela Blaj scrie între altele:

Ieri s’au întrunit aci reprezentanți ai tuturor românilor din Ungaria pentru a serbători jubileul de 50 de ani dela înființarea societății culturale „Astra”. Această societate a fost înființată pentru sprijinirea intereselor literare și culturale ale românilor transilvăneni. Pe când societățile culturale întemeiate de maghiari, au — cu toate subvențiile statului — numai o viață aparentă, societatea „Astra” numără, ea singură, 14,000 mici proprietari rurali ca membri.

Societatea e cu desăvârșire nepolitică și urmărește numai sprijinirea poporului român și progresul lui cultural. Diferitele secții locale au îndatorirea să înființeze pretutindeni biblioteci populare la dispoziția poporului, să organizeze conferințe și să popularizeze literatura.

Anul trecut conferențieri ambulanti au ținut 497 conferințe populare la cari au asistat la 100,000 de ascultători. În sfârșit, societatea a creat școli ambulante pentru analfabeții români, în cari nu numai că s’au predat gratuit, dar s’au împărțit și premii de câte 100 până la 300 coroane.

De aceea nu e mirare că societatea Astra are rădăcini adânci în poporul român.

Germanii din Ungaria se uită plini de invidie la frații lor români cari au știut să-și păstreze o organizație atât de strălucită, și în felicitările lor se amestecă această dorință intimă:

— De am fi și noi atât de departe!”

„Revista Economică” din Sibiu scrie între altele:

„Conform datelor celor mai nouă, culese din ultimul raport general al „Asociațiunii” în 35, din cele 60 despărțăminte existente, între cari unele cu numeroase bănci pe teritoriul lor, nu aflăm nici măcar o singură bancă înscrisă între membrii „Asociațiunii”, iar în celelalte 25 despărțăminte numărul băncilor membre se urcă abia la 57 (din totalul de 2431 membri), din cari 10 membri fondatori (din 118), 22 membri pe viață (din 316) și 25 membri ordinari (din 1939).

Și numărul băncilor și însoțirilor noastre, cari fără nici o efortare deosebită ar putea presta odată pentru totdeauna, eventual în rate, în curs de câțiva ani, cheltuiala de 400 cor. pentru depunerea taxei de membru fondator resp. a diferenței între aceasta și taxa deja plătită odată se poate evalua la cel puțin 250 cor.

Cât de sărăcăcios se prezintă ajutorul, ce „Asociațiunea” l-a avut până acum dela băncile noastre prin taxele de membri încassate dela ele, față cu perspectiva ce o deschide ochilor noștri suma de cel puțin 80,000 cor., ce i-ar reveni odată „Asociațiunii” — dacă ideea sulevată de noi s’ar realiza!

Și suntem convinși, că pe lângă puțină bunăvoință, se poate realiza!

Ar fi un act demn și venit la timp oportun, un adevărat dar național, ce băncile noastre l-ar face „Asociațiunii” din prilejul jubileului ei, și totodată una din cele mai impunătoare manifestații pentru promovarea și conservarea culturii noastre naționale.

Să sperăm că-l vor face băncile noastre!”

Un domn — Kós Károly — din Kalotaszeg trimite redacției ziarului „Budapesti Hirlap” următoarea scrisoare:

„De ași fi popă unguresc în Ardeal mi-ași fi ales subiectul predicii de eri dintre psalmii lui David: „Doamne, tare s’au înmulțit vrășmașii mei și mulți sunt cei cari se ridică împotriva mea”. (psalm 3, vers 2, o. c.)

Căci eu am văzut adunarea Astei și ași fi avut să vorbesc poporului meu ungar din Ardeal despre sărbătorile din Blaj. Am văzut marea sărbătoare și înțeleg că aceasta a fost o isbândă a românilor ardeleni asupra noastră. Ași vorbi poporului meu despre dușmanii noștri, dar nu i-aș urî, nici nu mi-aș bate joc de munca lor.

Căci am văzut șese mii de oameni adunați la Blaj: domni și doamne din România și din toate colțurile țării noastre: preoțime înaltă, profesori, proprietari, avocați și deputați, preoțime de țară și dascăli, breslași și negustori, alături de prostime: o întreagă scară socială. Acești oameni atât de diferiți s’au adunat aici cu toții din însuflețire și de bună voie; nu ca să bea să-și petreacă, ci ca să se însuflețească, să învețe și să-și asculte conducătorii și graiul lor să și-l sape în suflete ducând astfel celor de acasă pentru restimp de zece ani nouă putere de muncă și nouă conștiință națională.

Noi, Ungurii n’am putea face același lucru. Noi ardelenii suntem blazați, iar opinia publică din Ungaria se sinchisește prea puțin de soarta ungarimeii din Ardeal; trebuie să ne dăm însă seama, dacă e permis unui ziar care se susține prin șantaj, să murdărească netulburat poporul unguresc, sau ba.

Presa e adevărata oglindă a opiniei publice: pe vremea serbărilor dela Blaj ziarele din capitală au publicat câteva articole despre adunările Astei (adevărat că articolele multora dintre ele și chiar a celor cu oare care prestigiu erau grozav de greșite și caraghioase), dar au isprăvit repede cu ea iar astăzi împlătesc înainte în aria secătuită a obstrucției.

Noi însă nu putem trece la ordinea zilei atât de ușor și așa de repede, căci lucrurile astea se fac în paguba noastră, deadreptul într’a noastră și în ultima analiză, a întregii ungarime.

Și noi vrem să și învățăm ceva la Blaj, căci avem deja mare nevoie de asta; și-acolo puteam învăța multe dela Români.

Fiți cu aten-
țiune la firmă!

GYULAY KÁROLY

**Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —**

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

— — (Lângă Casina „Déavidéki.”) — —

**Fotografii și portrete, reproducții după foto-
grafii vechi și noul în mărime naturală, ex-
puneri de obiective speciale pentru interioruri, ac-
tice, și lucrări în aquarel și olei artistic ex-
cutate. Ceice se provoacă la anunțul din „Tribuna”
capătă 10% rabat. Fiți cu atențiune la firmă**

Am văzut o impozantă adunare națională, am auzit vorbiri de o seriozitate sumbră. Dar n'am văzut nici gesturi teatrale și nu ni-s'au imblătit nici fraze.

Asta-i învățătura cea dintâi.

Acolo am văzut o armată: o armată națională, căci adunarea dela Blaj nu mai era hoarda lui Iancu și a lui Axente care să sară la noi cu coasa și tunuri de cireș. Și nici nu se va mai pune în slujba Vienei, căci asta e deja o națiune care s'a echipat cu muncă conștientă, cu mijloace materiale și cultură.

Asta-i învățătura a doua.

Am văzut cum poporul adunat acolo savura învățătura conducătorilor săi, cu câtă însuflețire asculta vorbirile de multe ori plicticoase, cât era de mulțumit cu tot ce i-se da, nu critica nimic, ci plătea bucuros banii Astrei. Acolo n'a fost disordine, n'a fost vorba de politică, n'a fost agitație; am ascultat rapoarte seci, iar oratorii ne înșirau liniștiți, aproape agasați, fapte obișnuite.

Și am avut impresia că acesta a fost cel mai de seamă eveniment politic al anilor din urmă, cea mai primejdioasă adunare agitatorică a politicii naționaliste.

Asta-i a treia învățătură.

Un gazetar de odinioară, care a luptat până la ultima răsuflare pentru idealurile unghurimeii, Augustin Beckaics ne proceea pe vremuri — și nu chiar de mult — că îndată ce românimea din Ardeal se va consolida culturalicește, materialicește și în privință socială, în clipa aceea existența Ardealului unguresc e dubioasă.

Azi, după adunarea „Astrei” știm — cei ce n'am închis ochii și nu ne-am înfundat urechile — că societatea românească din Ardeal, organizată materialicește și culturalicește, e gata. Societatea aceasta e conștientă de puterea ei și vede clar scopurile ce urmărește; societatea aceasta e organizată fanatică și idealistă. Societatea aceasta e națiune.

Cetesc psalmii.

„Ne-au închis cărările și acum pândesc să ne facă una cu pământul.”

„Se aseamănă cu lei dornici de pradă și cu puii de lei din peșteri” (Psalmul 12, David, vers 11—12.)

Răvaș din Maramurăș.

Sfințirea mănăstirii dela Moisei.

Sighet, la 1 Septembrie.

În ziua adormirii P. C. Maria, când e hramul acelei biserici, s'a sfințit mănăstirea Moiseiului singura mănăstire din întreg Maramurășul. De cu bună vreme, s'a vestit terminul sfințirii în toate bisericile Maramurășului, așa că ne putem închipui, că s'a adunat norod la vre-o 7—8000, în frunte cu preoții din mai toate satele împrejur, și chiar din cele mai îndepărtate. Nouă maramurășenilor ni-e scumpă mănăstirea aceasta, fiindcă din mănăstirile cele multe, unde aflau atâta mângâiere strămoșii noștri, noi nepoții și strănepoții lor, am moștenit numai pe aceasta.

Mănăstirea cea veche, care se ruinează, a fost sfințită de Mitropolitul Bălgradului, Sava Brancovici, se cuvenea deci, că și pe aceasta nouă, să o sfințească Mitropolitul dela Blaj. Fiind însă serbările dela Blaj, măritul Conzistor dela Gherla, ni-a trimis pe un fiu al Maramurășului, pe canonicul Dr. Petru Fabian, ca să ne sfințească el lăcașul cel nou de peatră.

Niște bubuituri de treasuri au vestit Duminecă de câtră seară, că a sosit delegatul conzistorial. După primirea cuvenită, s'a și început vecernia împreună cu litie și paraclis, urmând predică vicariului Tit Bud. Cu aceasta s'a sfârșit cele sfinte, deși norodul, cântând cântări sfinte, în frunte cu proșetile a încunjurat sf. Mănăstire toată noaptea.

A doua zi, în zori de ziua, s'a făcut sf. Mărturie, apoi utrenia, la sfârșitul căreia fieștecare preot și-a luat ceva obiect din mănăstirea cea veche, au eșit în tinda bisericeii, unde părintele vicar a ținut o scurtă cuvântare, în care luându-și rămas bun dela vechiul lăcaș, s'a îndreptat câtră biserica cea nouă, unde, delegatul sfințind apa, sfințește cu ea biserica, atât dinlăuntru, cât și în afară. La sf. slujbă, au luat parte

vre-o 25 preoți, în frunte cu delegatul ven. conzistor, care într-o vorbire frumoasă amintește poporului însemnătatea acestei mănăstiri, precum și folosul mare sufletesc, cel au de aci înainte, căci având de acum sfântul lăcaș al lor, nu vor peregrina la mănăstiri străine.

Răspunsurile liturgice atât la slujbă, cât și la sfințirea apei, li-a dat bine disciplinatul cor al plugarilor din Sighetul-Maramurășului, sub conducerea învățătorului de acolo I. Nemet. Ar fi bine ca d. dirigent al corului, să-și învețe coriștii să scrie românește, căci ți-e rușine să vezi sub note cuvinte românești, scrise cu litere ungurești. De altmintearea merită toată lauda.

Gătându-se sf. slujbă, s'a miruit întreg norodul, apoi ne-am dus la banchet, sau mai bine zis își scoate fieștecare traista sa, și-și cheltuește merindea ce-a adus cu sine, după-cum am fost avizați prin invitație.

În decursul mesei, n'au lipsit nici toasturile, unele cam pistrițe, căci mai multe au fost cele ungurești, dar în sfârșit am auzit grăind românește, pe cel mai bun român al Maramurășului, pe protofiscul comitatens d. Dr. Ioan Mihályi, fratele Mitropolitului. D. Mihályi, a făcutoricului mănăstirii, în cel mai frumos și mai sfânt loc din întreg Maramurășul, căci e împrejmuit de cununa munților marmăteni, în frunte cu pleșuvul Pietros. Indeamnă norodul să cerceteze locul acesta cât mai des.

Gătindu-se masa, atât norodul, cât și inteligența, se duce la ale sale, până ce Papp Simeon, vestitul fisolgăbirău al Vișeului, care încercase să zădărnicească înființarea despărțământului maramurășan al „Astrei” și-a adunat ortacii — între ei am zărit mulți preoți, — și-a făcut cheful.

Coresp.

Marile serbări din parcul Carol I (Filaret) (28—30 August).

1. Cazarmele și școlile militare la dispoziția vizitatorilor.

Avantagiile cu totul extraordinare ce avem până acum*) pentru marile serbări ale Ligei Culturale, se încoronează prin înlesnirea ce a binevoit a ni-o face d. Ministru al Răsboiului prin faptul că ne-a pus la dispoziție cazarmele și școlile militare, care sunt libere în zilele serbărilor noastre. Numeroasele scrisori ce am primit în ultimul timp aveau aproape toate ca preocupare principală găzduirea. Ei bine, acum această chestiune importantă s'a realizat în un mod cum nu se putea mai potrivit și mai favorabil.

S'au luat de asemenea măsuri ca hotelurile să-și mențină prețurile obicinuite așa ca nimeni să nu fie speculat.

2. Masa.

În parc s'a instalat în localul fostei ospătării regale din timpul expoziției un birt popular, în care cu prețuri ieftine, stabilite de comitetul organizator al serbărilor, se vor găsi mâncări felurite, suficiente, curate. Onor. public este înștiințat despre aceasta.

3. Doinele cântate din buciul și caval de ciobanii din Vrancea.

Nimic n'au cruțat organizatorii pentru a aduce la serbările Ligei cele mai neașteptate și plăcute surprize. Un lucru ce nu s'a mai văzut până acum la nici o serbare din București îl formează splendidele doine românești cântate cu atâta foc de ciobanii din Vrancea.

În ziua de 26 August sosesc în acest scop în București 8 dintre cei mai dibaci ciobani din Vrancea, chipeși, voinici, curați, cu îmbrăcămintea lor tradițională și cu nedeslipitul de ei buciul, caval și fluer.

Atunci vor răsună și arenele romane din parc și întreaga grădină din minunatele lor doine.

*) Amintim că cu privire la călătorie, reducerea generală de 75% e valabilă dela 26 August—1 Septembrie. Legitimările la vinire constau din biletele loteriei ligei, care se iau dela casa fiecărei gări deodată cu biletul de tren.

4. Artificiile și rachetele.

Este recunoscut de toți că artificii și rachete ca cele executate de pirotehnia armatei nu se mai execută de câtră nici o fabrică de artificii din țară. Ca formă, ca durată, ca varietate, ca strălucire, sunt tot ce poate fi mai fermecător în această ramură.

D. Ministru al Răsboiului a binevoit să dispună ca pirotehnia armatei să înalțe mari cantități de artificii în toate zilele serbărilor noastre. Aceasta e încă un punct din program ce se va executa mult mai satisfăcător decât prevederile dela început.

Centenarul răpirei Basarabiei

În vedere că data împlinirii a o sută de ani dela răpirea Basarabiei se apropie, unii din nobilimea basarabeană, doritoare a serba acca dată după placul stăpânilor țării, au început să țină consfătuiri, la cari pun la cale programul serbărilor ce vor avea loc.

În acest scop au fost convocați pentru ziua de 14/27 August de toți reprezentanții nobilimei din Basarabia, reprezentanții zemstvourilor județene și a societăților mai importante, pentru ca cu toții la un loc să discute chestiunea „jubileului”.

Au răspuns foarte puțini dintre invitați, astfel că numărul asistenței se urca de abia la 22 persoane. Dintre nobili a fost numai reprezentantul nobilimei judeului Chișinău, Bender, Bălți și Acherman. Au luat parte și deputații Krupenschi, Cara-Vasile, Sinadino și arhimandritul Gurii.

Sedința s'a deschis la 2 jum. sub președinția Mareșalului nobilimei basarabene Krupenschi.

Ziaristii n'au fost admiși în sală.

A. Krupenschi (presupus moldovean) arată însemnătatea serbărilor din toamna anului 1912 și propune să se ridice în amintirea faptelor ce au avut loc, un monument lui Alexandru I la Chișinău și o școală superioară de agricultură la Râșcanova.

Pentru monument va fi nevoie de cel puțin de 50.000 ruble, sumă ce s'ar acoperi din ofrandele făcute de câtră Zemstvourile județelor basarabene, de câtră primăriile întregii provincii și de câtră Zemstvoul gubernatorial din Chișinău.

Deputatul Kara-Vasile propune ca în locul unei statui a împăratului Alexandru I, mai bine s'ar face un monument care să conște dintr'o coloană, în jurul căreia să fie reprezentate efigiile tuturor județelor basarabene, iar peste ele să planeze efigia imperiului rusesc.

La această părere a deputatului Kara-Vasile se unește și primarul orașului Bender, dar este respinsă de restul membrilor asistenței.

Deputatul Sinadino (grec din Ismail) găsește că suma de 50.000 ruble este prea modestă pentru un monument al împăratului Alexandru I și cere ca ea să fie majorată la 75.000, care se va putea strânge foarte ușor, într'un cântar nici o comună, și nici o instituție nu va refuza subscripțiile ce se vor fixa pentru fiecare.

În privința timpului când să se serbeze acest „jubileu”. Sinadino este de părere ca el să fie amănat pentru toamna anului 1912 și să fie limitat la două zile. În prima zi vor avea loc rugăciunile religioase pentru odihna sufletelor acelorora al căror program se va fixa în urmă și petrecerile de tot felul, iar în a doua zi se va inaugura cu mare solemnitate monumentul proiectat.

În privința școlii superioare de agricultură, același Sinadino, spune că înființarea ei a mai fost propusă și la 1907, dar că Duma n'a aprobat atunci creditele necesare. Acuma însă, în vederea datei istorice, este sigur că Duma va vota sumele trebuincioase, mai ales că orașul Chișinău a și pregătit cele 200 descătine necesare școlii.

La sfârșitul ședinței se încheie procesul verbal în sensul cuvântărilor lui Sinadino, iar președintele Krupenschi ridică ședința la 4 jumătate, exprimânduși dorința ca la viitoarea consfătuire să ia parte mai mulți membri.

„Seara”.

De-ale preoților.

— Ceva despre activitatea extra-oficială a preotului pe teren economic. —

În anul acesta s'a accentuat în mod deosebit prin ziarele noastre această chestiune. Nu voiesc să mă ocup de ea pe larg, ci, pe de-o parte, voi releva numai unele dorințe exprimate din partea mai multora, cari vor să menție la suprafață chestiunea, iar, pe de altă parte, a arăta în ce măsură sunt juste pretențiunile ce s'au ridicat față de preot pe terenul economic al activității extra-oficiale.

Ziarul „Românul”, într'un număr al său din luna Ianuarie ocupându-se cu problemele economice, pretinde o importanță mai mare pe seama studiilor social-economice le seminarele noastre. Studiile agronomice se ocupe un rol de căpetenie și viitorii preoți prin practică agricolă să-și improvizeze cunoștințele necesare pentru a deveni apoi în toate direcțiile și în toate chestiunile de interes general conducători conștiențioși ai popoului nostru. Pentru a nu fi expuși ca ajungând în parohie să ceară până și dela clopotar informații asupra lucrurilor de natură economică, să urmeze exemplul preoților sași, cari nu pregețu niciodată, de a oferi lămuririle de lipsă credincioșilor lor, ceea ce pot face, fiindcă se ocupă în direcție economică și după terminarea studiilor, procurându-și cărți folositoare din domeniul chestiunilor economice. Cel ce scrie aceste rânduri are toată dreptatea, și la rândul lor cei chemați au datoria mare și sfântă de a face din această chestiune obiect de serioase și temeinice studii. De sigur ideea lansată nu poate fi realizată cu una cu două, dar pe lângă o ocupație serioasă cu chestiunea, după o scurgere anumită de vreme, trup se poate face.

Ceealaltă parte a chestiunii este, că nu numai preoții dar și alți factori culturali, la rândul lor, ar putea să ia o mare parte din această sarcină pusă numai pe umerii preotului. Preotul va face apostolie în direcția aceasta poate chiar cu sprințul învățătorimii căci prin aceasta se promovează numai interesele gliei strămoșești.

Fi-vor preoții cu crucea 'n frunte în această luptă ce are să o poarte poporul nostru pe teren economic pentru a-și putea asigura pâinea amară a vieții?

Și tocmai pentru că aceasta nu e numai o himeră, ci ea mîne va deveni realizată, se poate ușor întâmpla, ca cea mai mare parte a muncii în această direcție să rămână asupra preotului?

Dar să ținem seamă, că nu numai preoții știu, că poporul nostru de când există, totdeauna a fost agricultor și ca agricultor a ajuns la starea de azi. Trebuie să știe și alții, că până la sosirea vremii, când vom avea o clasă de mijloc bine înjghebată va trebui să înaintăm multă vreme numai ca agricultor. De aceea, deci, trebuie să ne îndreptăm privirile spre toți factorii chemați a îmbunătăți soarta neamului nostru atât de mult bătut de mâna sorții.

Trebuie cumpănită bine munca ce așteaptă pe fiecare factor cultural spre a-și putea închipui ceea ce îi este impus din capul locului și atunci ușor putem împărți munca impusă de activitatea extra-oficială, între factorii culturali. Făcând aceasta, fără îndoială că dacă considerăm activitatea extra-oficială, care se cere dela preoți, observăm că este o pretenție mare când se cere ca în munca ce este a se depune pe teren economic să joace rolul numai preoții.

E destul ca să amintesc în treacăt chiar și numai străduințele — fapt de altcund recunoscut — ce are să le arate astăzi preotul pentru edificarea credincioșilor, cari aproape pretutidenea sunt cuprinși de germenii nepăsării religioase. Drept este că aceasta e numai o greutate, însă o greutate

cu care trebuie să lupte preotul foarte mult, dar foarte mult pentru a păzi inimile creștine. Trebuie să lucreze cu vreme și fără vreme pentru mântuirea sufletelor, de unde rezultă deci că preotul nu totdeauna poate fi gata a contribui cu munca sa în privința aceasta.

Să căutăm însă și vom afla de sigur mulți luminători ai popoului, pe teren economic. Se vor putea recruta spre acest scop mulți dintre intelectualii noștri, fără a pretinde ca partea aceasta a activității lor extra-oficiale, să nu stea în proporție cu timpul ce le mai rămâne pe lângă ocupația de căpetenie. Să ne gândim deci unde-i putem afla pe aceștia, iar în zilele trecute slăvita și semicentenara Asociațiune să-și pună țintă de frunte a da neamului astfel de îndrumători pe teren economic, cari să aibă drept ocupație de căpetenie și continuă în această privință, arătând fiecărui fiu al națiunii că pământul din care s'a făcut omul nici decum nu ține rob pe muncitorul harnic și iscusit, ci îi înveselește inima până la întoarcerea trupului acolo, de unde s'a luat.

Gheorghe Comșa,
abs. al teologiei din Sibiu.

Cronică externă.

Noul cabinet portughez. Din Lisabona se anunță: Noul cabinet s'a constituit în modul următor: Președinția consiliului și interenele Jao Chagas; finanțele Durato Leite; războiul Pimenta Castro; marina Joao Menezes; externele Augusto Vasconcelios; lucrările publice Sidonio Paes; coloniile Castolino Almeida; justiția Leotte.

Guvernul și Camera portugheză sunt pe cale de a adopta un punct de vedere mai puțin intransigent în chestiunea bisericească. S'a decis ca biserica rom. catolică să nu mai fie separată în chip absolut de Stat, ci să se adopte sistemul intermediar, mai moderat, din Brazilia, un fel de concordat. În acest chip s'ar putea aplana conflictul dintre Vatican și republica portugheză.

Armata neagră a Franței. „Vossische Zeitung” ocupându-se de teama pe care unele cercuri germane o manifestă la gândul că Franța cucărind Marocul ar putea scoate o armată de negri de acolo, spune următoarele:

E destul să vedem exemplul Angliei pentru a ne convinge că nu-i motiv de teamă.

Trupele indiene cu toată perfectă pregătire militară ce li-s'a dat n'au putut fi întrebuințate pentru paza continentului european fiindcă ele deveneau cel mai primejdios dușman. În războiul cu burii de asemenea Anglia n'a putut întrebuința decât trupe albe.

Franța a făcut o încercare la 1870 cu mahomedani cari se băteau cu avânt la început, dar se lăsau repede să fie luați ca prizonieri.

Și atunci mahomedanii erau puțini, dar o armată colonială ca să însemneze câteva sute de mii de oameni și o asemenea armată ar constitui netăgăduit o primejdie internă pentru Franța.

Până în prezent Franța n'a întrebuințat pe teritoriul ei decât 7700 de infanteriști africani și 3400 spahii din trupele coloniale.

Deci nu teama de trupele negre ce s'ar putea scoate din Maroc ar putea fi motiv de opunere din partea Germaniei la trecerea Marocului în stăpânirea Francezilor.

Un pretins conflict între Italia și Turcia. Se anunță din Constantinople: Deunăzi sosise vestea că armata italiană va asedia Tripolisul. Știrea aceasta a fost desmintită din izvor oficios, colportarea ei n'a încetat însă cu toate acestea. Ast-

fel în Constantinople începe a se acredita părerea că Italia va ridica pretenții în ce privește Tripolisul. Dacă s'ar adevăra acest lucru, un conflict între Italia și Turcia ar putea să izbucnească cu putere.

INFORMAȚII.

ARAD, 6 Septembrie n. 1911.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță o neînsemnată scădere a temperaturii, cu puține ploii spre Miază-noapte.

Temperatura la amiază a fost de 23.9 C. în Budapesta, de 25.2 C. în Arad.

— **Alegeri de protopop aprobate.** Se anunță din Sibiu, că Consistoriul metropolitan a aprobat alegerea de protopop al Brașovului în persoana părintelui Dr. V. Saftu și alegerea de protopop din Lipova, în persoana părintelui Fabrițiu Manoilă.

Felicitările noastre!

— **Logodna principesei Elisabeta a României.** Din Viena ni-se scrie: „Politische Correspondenz” află din Sofia că știrea despre logodna principelui moștenitor Boris cu principesa Elisabeta a României, este lipsită de temeii.

Deocamdată nici vorbă nu poate fi despre căsătoria principelui, care abia peste doi ani își va termina studiile sale.

— **S'au întâlnit decadenții.** Organul politicii autorizate și al literaturii ervino-zamfiriste, confratele „Românul”, publică următoarea știre prețioasă: „Un oaspe distins în Cluj. Distinsul profesor al Universității din București Ovid Densusianu, director al excelentei reviste literare „Viața Nouă” — după cum ni-se scrie — în trecerea sa la Paris, a stat la Cluj o zi, unde a petrecut în societatea dlui Emil Isac. D. Densusianu s'a interesat aproape de toate instituțiile culturale și a fost primit cu simpatii afectuoase din partea acelorora, cari apreciază activitatea sa.

Cu trenul de seră a plecat la München și de aci se duce la Paris, unde face studii filologice.

Nu știm care va fi fost subiectul conversației ilustrilor noștri literați. Probabil, că micul Isac va fi povestit marelui Ervin despre noul său poem al „Sănurilor de contesă”. Cum spunem, nu știm. Avem însă informația sigură că distinsul nepot al cutărui țăran din Densus, trecând pe străzile Clujului, „în societatea” dlui Isacu, un țărănoid de pe câmpie, prost și rău îmbrăcat, s'a frecat mitocănește de el. D. Isacu n'a avut destul *Eau de Cologne* ca să spele mâna delicatului său protector, iar d. Densusianu n'a avut destule cuvinte de ură față de fratele strămoșilor lui.

— **Holera se întinde mereu în Budapesta.** Însfârșit se constată cu certitudine că Ungaria este contaminată de holeră. Molima se întinde mereu și avem primejdia și încâtva și rușinea să nu putem isola epidemia. Mai întâi se constată că apa Dunării pe întreaga ei întindere e infectată și că de aci se lățește epidemia. S'au luat acum, cam tardiv, măsuri, ca întreg malul Dunării din regiunea contaminantă, dela Uj-Pest la Soroksár să fie păzită de soldați, ca populația să nu mai consume apa

FABRICA DE SPALAT CU ABURI
„KRISTALY”
Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinările cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albișuri bărbătești și de dame și totfelul de lingerie cu prețuri moderate.
La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

Dunării. Numărul deceselor de Duminecă până azi e de cinci. Mai nou se anunță un cas dintr-o comună din comitatul Pressburg, unde un proprietar s'a îmbolnăvit cu simptome suspecte. Fecălele i-au fost trimise institutului bacterologic din Budapesta. Consiliul sanitar din Budapesta a lansat instrucțiuni tipărite către public, prin care îl învață cum să se ferească de holeră.

— **Prim-ministrul României în Ardeal.** Cetim în „V. Națională”: D. P. Carp, președintele consiliului de miniștri a plecat din Sinaia cu automobilul la Borszek. În drum d. Carp va vizita mai multe orașe din Transilvania, iar dela Borszek se va duce la moșia d-sale Țibănești.

— **Tragică moarte a unui student român.** Din Mehadia se anunță că mai mulți studenți din România au făcut o excursie în împrejurimi. Unul fiu al dlui Const. Popovici a căzut de pe o stâncă în prăpastie și a murit.

Colegii lui la început au voit să ascundă faptul, la urmă însă au anunțat autoritățile, — cari au dispus căutarea cadavrului nefericitului tânăr, și cadavrul a fost găsit și trimis în România.

— **Rugare.** Subscrisul, în numele senatului școlar pe această cale rog On. oficii parohiale, institute de credit, și st. d-ni privați cărora li-s'au trimis vre-un apel pentru zidirea școlii din parohia gr. cat. Proștea-mare (Nagyekemező) a le retrimite, chiar și în cazul când nu s'ar fi colectat nimic, ca să se poată face darea de seamă.

Totodată rog toate inimile nobile cărora nu li-s'au trimis apelul, dacă au voie a ne sta întru ajutor, pentru a ne putea duce la îndeplinire scopul nobil, fie cu o sumă chiar mică, — a o trimite la adresa subscrisului.

Inimilor nobile mulțumindu-le înainte, rămân al tuturor.

Proștea-mare (Nagyekemező) 5/IX 1911. Stimător: Ioan Haizea înv.

— **Holeră în Turcia.** Din Constantinopol se anunță: 5000 soldați sosiți din Albania, cari se află în tabăra de lângă Beikos, au fost puși la carantină. Situația în tabără e înspăimântătoare. În 3 zile au murit 859 soldați de holeră.

Ministrul de războiu, Mahmud Scheffket pașă, care nu e încă pe deplin restabilit, a făcut o anchetă la fața locului, deoarece aflase că soldații chinuți de sete au voit să bea apă infectată și fiind opriți au rupt cordonul și au pătruns în satele învecinate, dedându-se la jafuri. Numai cu greu s'a putut evita o vărsare de sânge.

Din 5000 de soldați aflători în tabăra de carantină dela Serai-Burnu 2500 s'au îmbolnăvit de holeră. Până ieri au murit 800 soldați. Cercușile oficiale tănuiesc aceste lucruri. Soldații n'au mâncat de două zile. Când au fost opriți de a bea apă infectată, soldații s'au răsvrătit și au pătruns în satele învecinate, jefuind măcelăriile și brutăriile.

Din 40 ofițeri numai 6 mai sunt în viață. Ministrul de războiu foarte revoltat de cele întâmplate, a orînduit ca comandantul trupelor să fie trimis înaintea tribunalului militar.

— „Voiesc să mă mărite” este titlul noului capitol al memoriilor, doamnei Tosselli publicat în ziarul „Le Matin”. Descrie anii de fată mare, din pragul măritășului. Amintește pe toți principii, cari i-au cerut mâna, începând cu Don Pedro, fiul împăratului, brazilian și terminând cu Fridrich August, fostul ei bărbat, regele Saxon, pe atunci moștenitor.

Unul dintre pețitorii ei a fost și țarul Bulgariei, Ferdinand, a cărui înfățișare i-a plăcut prințesei, — la început. Sa răcit față de el cu prilejul unor observări făcute la adresa ei. Ferdinand era cu ducele de Koburg și voind să-i spună acestuia ceva, ce nu permitea prezența principesei, — ia vorbit în ungurește. În timpul acestei conversații a făcut aluzie la principesă, care, a ascultat până la sfârșit, când se adresă lui Ferdinand: „Ce crezi prietinc, n'ar fi fost oare consult din partea d-tale, ca mai înainte să mă fi întrebât, de știu ungurește ori nu?” Zicând aceste cuvinte principesa se ridică, lăsând în mare perplesitate pe Ferdinand.

S'au mai întâlnit în 1892. Cu această ocazie, Ferdinand i-a cerut mâna. Cererea s'a făcut în parcul castelului, dela Aleșuth, unde tinerii erau lăsați intenționat singuri, deoarece tatăl prințesei voia ca să o mărite după Ferdinand.

Pețitorul duce i-se adresă:

— „Sunt în curat cu mine. Te iubesc”.

— Cousin — i-a răspuns prințesa — înțelege-mă n'am să te iubesc nici când.

E adevărat, că în cazul unui măritiș după d-ta, voi avea multe dorinți împlinite, dar ce sunt toate aceste pe lângă fericire? Știu că ai promis miniștrilor țării d-tale că vei duce soție din casă austriacă, dar prințe, în orice caz, planul de a mă lua pe mine nu-ți va răuși. Nu te iubesc”.

Prințul a rămas buimăcit de această declarație categorică și ce era să facă, a plecat în curînd acasă.

Ultimul pețitor a fost ducele de Saxonia, Friderich August, care i-a și devenit în urmă bărbat. La iubit și credea că viața ei se va scurge într-o lăntuire necurmată de momente fericite. S'a înșelat. Nu aruncă vina asupra bărbatului, ci asupra curtenilor, cari prin uneltiri și intrigi josnice au putut despărți două inimi, cari se iubiau.

Incheie cu descrierea pregătirilor de nuntă, și a cununiei.

— **Mulțumită publică.** Cu ocaziunea petrecerei de vară a tinerimei române din Brad, dela 13 Aug. 1911 au binevoit să suprasolvească următorii domni: Dr. Nicolae Oncu dir. de bancă Arad 10 cor., Dr. Ioan Papp adv. Brad 5 cor., Emanuil Comșa dir. de bancă Brad 4 cor., Dr. Buchrucher Leonard dir. de băi și Ioan Cutean comerciant Brad câte 3 cor., Aron Roman preot Luncoiul sup. 2 coroane, Ioan Kóri prof. gimnazial, Silviu Bejan prof., Silviu Cutean căpitan, Alex. Draia casar, Iuliu Grebla tipograf, Carol Kugel comerciant și Iosif Roth comerciant câte 1 cor.

Primească și pe calea aceasta marimoișii d-ni contribuienți la un scop atât de sfânt mulțumitele noastre.

Venitul curat e de 124 cor. 30 fileri. Brad la 30 August 1911. În numele comitetului Romul Rimbaș, st.

— **Manevrele regale române.** Din București ni-se serie: În vederea manevrelor corpului II de armată, trupele au fost concentrate cu începere de azi. Divizia III-a se află în sudul Târgoviștei, iar a IV-a în nordul Capitalei. În zilele de 8, 9 și 10 Septembrie, vor avea loc manevrele de divizie contra divizie. Manevrele sunt libere; tema lor i regiunea în care se vor desfășura, rămân pin urmare necunoscute până în preziua începerii luptelor.

În vederea manevrelor de toamnă, regimentele de roșiori din țară vor pleca pe la reședințele respective pe ziua de 7 Septembrie c.

Zona de concentrare va fi Buzău-Bârlad.

Aici regimentele se vor constitui în două divizii — una comandată de d. general Bogdan, iar cealaltă de d. general Mustață.

Programul luptelor în manevrele din anul aceasta este dintre cele mai interesante, contându-se mult pe inițiativa comandamentelor și ne mai dându-se teme fixe dinainte.

— **La fondul Dr. Petru Șpan** pentru ajutarea copiilor de Moți, aplicați la meserii, au mai dăruit: d. Teodor Medan, din Kaplnokmonostor 10 cor., Ioan Curcubătă, paroh (Budila) 4 cor., Ilie Iboș, paroh (Galeș) 1 cor., Dr. Ioan Dămianu adv. (Sănmiclăușul-mare) 3 cor., Dr. Nicolae Robu medic (Baia de Criș) 1 cor., Avram Roman paroh (Luncoiul de sus) și Dr. Nerva Oncu adv. (Baia de Criș) câte 2 cor. și Miorica Tordășianu 10 bani. Starea fondului cor. 1001.33. Pentru prîns exprimă sincere mulțămite, pentru comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”: Victor Tordășianu prezident.

— **Țărani bucovineni la serbările Ligei.** Societatea studentească „Dacia” a hotărât să organizeze cu ocazia serbărilor Ligei o excursie de țărani bucovineni la București. Excursionistii se bucură de 75% reducere pe căile ferate și în cvartirare gratuită. Comitetul „Dacia” a delegat membrii de ai societății cari fac înscrieri în diferite districte. Vor lua parte în districtul Rădăuțului și unul în districtul Câmpulungului. Țăranii, țărancele, flăcăii și fetele îmbrăcați în costumele lor naționale vor lua parte la concursul de costume aranjat de Ligă. La excursia aceasta se admit și intelectuali. Ziua și ora plecării se va comunica celor înscriși prin carte postală de cu bună vreme. Dela Burdujeni excursionistii vor avea un tren separat. Comitetul „Dacia” a luat înțelegere atât cu comitetul Ligei, cât și cu celelalte autorități.

— **Contra Don-Juanismului.** Poliția din Los Angeles (California), vrînd să pună odată capăt obrăzniciei brutale și odioase a bărbaților cari acostează femeile pe stradă, a luat în serviciul ei pe o tînără și frumoasă femeie, miss Fay Evans, care are funcțiunea de flirt-catcher, adică cursă pentru galanți.

Miss Evans, convinsă că purtarea unor trecători prea impertinenți e o primejdie pentru sexul frumos s'a hotărît să le pună mîntea la cap și în acest scop se plimbă pe bulevardele și străzile din Los Angeles, însoțită de doi detectivi.

Până acum, ea a făcut să fie arestați zece bărbați și osândiți la câte o sută cincizeci de lei amendă sau treizeci de zile închisoare, pentru că au acostat pe eleganta flirt-catcher.

Fărăste, bărbații din Los Angeles sunt revoltați, dar n'au ce face. Ei nu mai îndrăznesc să acosteze pe nici o femeie de pe stradă, fiindcă să tem să nu facă parte toate din poliție.

— **Teribil ciclon în Italia.** Un teribil ciclon a băntuit prin împrejurimile Messinei, pricinund pagube colosale. Femeile și copii numai cu greu au putut fi salvați din casele inundate.

— **Belgienii în contra războiului.** Pe pereții ambasadei din localitate niște indivizi necunoscuți au scris astănoapte următoarele cuvinte: „Să nu fie războiu căci în caz contrar vom veni cu dinamită”.

Pe pereții ambasadei franceze erau scrise aceleași cuvinte în limba franceză.

— **În jurul scumpirei alimentelor în Belgia.** Mișcarea în centrele industriale ia un caracter de boicotare contra tuturor produselor agricole din partea consumatorilor și intermediarilor. Așa de pildă măcelarii au hotărât să nu lucreze. Menajerele și-au propus să manifesteze. Eri Mercuri primarii au cerut guvernului să desființeze taxele vamale pe alimente.

Maidt și Schrod

Arad, Piața Andrássy 17. Casa Reinhart).

Prăvălie de specialități pentru moda bărbătească și rufărie

Mare depozit de trusouri pentru bărbați. Mare asortiment în pălării englezești, moi și tari, precum și cravate. — Pardesii Ulster și impenstrabile cu 30 cor. — Mare varietate în trusouri pentru băieți de internat. Prețuri fixe. Telefon 765.

— **Nouii recorduri în aviație.** Aviatorul Georges Fourny a bătut recordurile de timp ale lui Farman și Oleslageres, planând în atmosferă 11 ore, 1 minut și 29 secunde. Fourny a parcurs întotdeauna 720 km.

Și probabil că aviatorul ar fi continuat să mai planeze dacă două cilindre ale motorului nu începeau să funcționeze anormal.

Aviatorul Parros a ajuns înălțimea de 4250 metri, bătând precedentele recorduri.

Făina lactată NESTLÉ

Este dovedită după o lungă experiență cafoarte bună pentru copii sănătoși și bolnavi cât și pentru bolnavii de stomac. Impedică și înlătură vărsăturile, diareea, catarul intestinelor — Broșura „Ingrijirea Copiilor” se poate avea gratuit de la NESTLÉ, Viena I. Biberstrasse 11.

x **Interesează numai pe părinți.** Cu începerea anului școlar, cumpără copiilor ghete anatomice, cari atât ce privește igiena picioarelor, cât și ieftineala sunt cele mai de recomandat. Se află de vânzare la filiala fabricii de ghete anatomice Moskovits. — Arad, Piața Independenței 18.

x **Seminarul juridic Dr. Geréb, Cluj, Str. Farcaș** (lângă edificiul cel vechiu al teatrului). Pregătește pe lângă onorar mic, pentru examenele de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului juridic, e de dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binele lor la acest seminar, care înlesnește mult cariera avocațială.

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte. —

Turnișor: petrecere de vară împreună cu cântări, declamări și joc în sala școlii române gr. or. Inceputul la orele 8 seara.

Drăguș: Producțiune teatrală („Chinematografal” comedie, „Vlăduțul mamei”, comedie) urmată de joc în noul edificiu școlar. Inceputul la orele 7¹/₂ seara.

ECONOMIE.

Importul cărnii în Austria. În legătură cu vizita ministrului-șefedinte austriac la Budapesta, „Neue Freie Presse” scrie un articol de fond în care atacă violent pe fostul ministru Weisskirchner.

Intreaga Austrie suferă din cauză că România are un mare contingent de carne de care însă nu se poate folosi Austria, iar Serbia are un contingent foarte redus, și astfel cerințele Austriei nu se pot satisface.

Din această cauză prețul cărnei se ridică pe fiecare zi.

Poșta Administrației.

Mihai Novacu, Brașov. Am primit 10 cor. abonament până la 1 Decembrie 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și 1918.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal, Fost medic de clinică și spital.
Specialist în morburii interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petofi (lângă gimnaziu) Nr. 10.
Consultațional: 11—12 ore a. m. și 1/2 3—5 ore p. m.

BIBLIOGRAFII.

A apărut și se găsește de vânzare la „Librăria Tribuna”:

- Ioan Adam: Vorbe de clacă. 2.—
H. de Balzac: Amorul mascat sau nesocotința și fericire. —30.
I. Agârbiceanu: Prăpastia. —30.
I. Agârbiceanu: În clasa cultă. 1.80.
I. Agârbiceanu: Două iubiri. 2.—
I. Agârbiceanu: În întunec. 2.—
O. Goga: Poezii. Operă premiată de Academia Română. 1.—
O. Goga: Poezii. 2.—
O. Goga: Ne chiamă pământul. Poezii. 2.—
N. Iorga: Istoria Românilor în chipuri și icoane. 2.50.
Bucura Dumbravă: Haiducul, tradus de T. Nica, ed. II. 2.—
I. Codru Vrăoșanu: Călătoriile unui român ardelean în țară și străinătate (1885—44). (Pe-riodicele și revistele de „Căminul” și „Revista” terar de astăzi de Constantin Onciu, cu o prefață de N. Iorga. 1.50.
Al. Gh. Dimitrescu (Aldem), profesor: Din Germania. Intre școala primară și serviciul militar. 1.—
T. Dostoievski: Crimă și pedeapsă (Rascolnicoff), 2 volume 4.—
D. C. Moruki: Instrăinații. Studiu social, în formă de roman. 2.—
Ioan Dragoslav: Nuvele. 2.50.
Mihail Lungianu: În sărbători (Nuvele). 1.50.
Radu Baltag: Feciorul și alte nuvele. 1.50.
N. Iorga: Oameni cari au fost. Amintiri și comemorări cu 500 pagini a 3 cor.
Ion Grămadă: Din Bucovina de altă dată. Schițe istorice. a 20 fil. plus 5 fil. porto.
Cincinat Pavelescu: Poezii. a 3 cor. plus 20 fil. porto.
L. Tolstoi: Plăceri vinovate. 30 fil.
Maxim Gorke: Mama. Roman. 2.50.
Guy de Maupassant: Dolofana. 0.30.
S. Moldovan: Ardealul. I. Ținuturile de peste alt. 1.80.
Dr. Dionisie Moldovan: Avocatul poporal broșat 2.50, legat de lux 3.50.
Thomas Carlyle: Eroii. Cultul eroilor și eroicul în istorie 2.20.
Ioan Russu Șirianul: Schițe și nuvele inedite 1.50
Constanța Marino Moscu: Ada Lazu 2.—
Ioan Dragoslav: Povestea trăsnetului —30
Al. Ivan Constantinov: Bai-Ganciu sau minunate povestiri despre un bulgar de zilele noastre. Trad. de St. G. Sergent —.60.
D. Anghel: Fantome 2.—
Fl. Cristescu și I. C. Bratu, institutori: Metodica învățământului primar. Insoțită de o scri-soare a dlui P. Dulfu, profesor de pedagogie 6.—
M. Sadoveanu: Apa morților. Roman. 2.—
Vasile Pop: Iubirea e biruitoare. 2.—
I. Slavici: Vatra părăsită. Nuvelă din popor 1.—
Delavrancea: Luceafărul. Dramă în 5 acte 2.50.
A. Cotruș: Poezii. 1.—
D. Zamfirescu: Anna. (Ceeace nu se poate) „ „ Lira mea. Poezii 2.—
„ „ „ „ „ obicinuită 1.50
„ „ Ștefan cel tânăr. Tragedie în 5

acte și 3 tablouri 1.4
„ „ Insurătă. Monolog —1
La crăciun, dramă în 3 acte —3

*
La Librăria „Tribunei” să află de vânzare la suri dela „Reuniunea Femeilor Române”. Bucu-
Cor. 1 + 10 fileri porto. Recomandat 35 fileri
2.—

E. Zola: Nuvele. —404.

H. Stahl: Bucureștii ce se duc. Cu 97 ilustra-
țiuni originale. 2.50.

*
La librăria Tribunei se află de vânzare Cuvântul
bisericești de Massilon episcop de Clermont. Trad. de
I. Genț protopop gr.-cat. Volumul I costă 5 cor., iar vo-
lumul II 3.40 cor.

*
Nicolae Mazere profesor în Iași Harta
etnografică a Transilvaniei în mărime de
107—97 cm. Bucata costă cor. 4, cu su-
pliment cor. 6.50.

De N. Rădulescu Niger:

De pe urma beției, comedie în 2 acte. —4
Păcală argat, comedie în 2 tablouri. —4
Păcatele lui Gânju, piesă în trei tablouri. —5
Povestea vorbeii, piesă în 1 act —5
Talpa iadului, comedie în 2 acte. —4
Vulcan I. Dela sate. Nuvelă și schițe . . . 1.—

*
Al doilea capitol din contabilitatea duplex
Afaceri de bancă, 8° mare, 70 pagini. Cor 1.

Procent, Promil, Interese și teoria contur-
lor curente. Ediția a doua, prelucrată și comple-
tată, 8° mare, I—IX+160 pagini. Cor. 3.

Curs complet de corespondență comercială
cu explicarea termenilor comerciali. Ediția
doua prelucrată și augmentată, 8° mare, I—X
+322 pagini. Cor. 3.50.

Puncte nouă de vedere la Calcularea Contu-
rilor Curente. Cor. —.60.

La comanda să se aduagă și cheltuielile de
poștă (porto).

*
La Librăria Tribunei să află de vânzare următoarele
dicționare:

Sab. Pop. Barcianu. Dicționar român-german
Ed. IV. îndreptată (1910) cu 742 pagini broșat
Cor. 6.40, legat în pânză 8.—

Dicționar german-român. Ed. III. cu 1.018 pag.
broșat Cor. 8.— legat în pânză 10.—

Teochar Alexi. Dicționar German-Român Ed.
VI. prelucrată și completată cu 747 pagini a Cor.
6.50.

Dicționar portativ român-german cu indicații
nea pronunțării după sistemul fonetic al metodei
Toussaint Langenscheidt. (1911) de prof. Dr.
Ghiță Pop legat în pânză cu 508 pagini Cor.
2.40,

Ion Ghetie director gimn. Dicționar Român
Maghiar pentru școală și privați a 6.—

Dicționar Maghiar-Român pentru școală și pri-
vați (cu 802 pag.) Cor. 10.—

L. E. Sinigaglia profesor public. Dicționar
complet Româno-Francez cu 916 pagini Cor.
legat în pânză 6.—

Urechia Dictionnaire Francais-Roumain (780 pa-
gini) broșat (Bibl. pentru toți) Cor. 3.90 legat în
pânză 5.—

Dr. NICOLAE ITTU MED. UNIV.

calificat pentru medic legist, militar,
școlar și medic-profesor de igienă.

Sibiiu, Strada Căsnădiei 43.

Consult: 8—10 ore a. m. și 2—4 p. m.

BEISZ
MIKSA
fabrică de
MOBILE
 în
adea-mare-Nagyvárad
alea Rákoczi-ut No 14.
(Langă Apolo).

Imprumut ieftin,
 cheltuieli anticipative, cu procente de 6 și amortizație, pe pământuri, dela 10—65 ani, rămânând procentele aceleași.
Per diferite mașini agricole
 cele mai bune, construcția cea perfectă, precum: mașini de treierat, cu fur, benzin și olei, mașini de semănat și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă prețurile cele mai convenabile cu plățire în rate.
Cumpăr, vând și parcelez
 pământuri, fabrici și case. Vând mașini, toate calitate bună, preț ieftin. Instalez lumânare cu acetelin și vând obiectele necesare.
 La dorință trimit specialist.
 Caut agenți la sate, pe lângă onorar.
Agentura general comerțială.

Palmer Mátyás
 Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13

Stefan Fekesházy

Institut de văpsitorie de haine și curățătorie chimică.
 Bistrița, Fötér 17. Lângă Primărie.

Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de branșa aceasta cu prețuri foarte ieftine.
Curățire și vopsitorie chimică
 de totfelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele.
 Execuție promptă. Prețuri foarte moderate.

Invenție Nouă. Invenție Nouă.

Moară de oțel

pentru întrebuințare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă garanță și se capătă numai într'o mărim e.

Prețul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mână cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmbăit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifolului și atelier de reparat mașini în Nagyvárad, Villanytelep mellett.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o obosală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public, că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că anunțul firmei la cetit în ziarul Tribuna din Arad.

AVIZ!

Subscrisul am onorul a aduce la cunoștința onor. public că mi-am deschis

cancelaria advocațională

în Deva, strada Petőfi Sándor Nr. 4. în fața casei comitatului și vecinătatea tribunalului regesc.

Cu deosebită stimă:

Dr. Petru Groza,
 avocat.

AVIZ.

La agentura principală din Arad a băncii gen. de asigurare mutuală »Transsylvania« se caută

doi acuisitori (agenți călători)

pe lângă emolumente bune. Ofertul care are să conțină datele referitoare la ocupațiunea petentului de pân'aci și cunoștința de limbă, este a se înainta cel mult până în 15 Septemvrie n. agenturei susnumite.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public, că mi-am aranjat în Timișoara, Piața George Nr. 4. un modern

atelier dentistic.

Practica mea veche mă dispenzează de o mai amănunțată recomandare, augurându-mi în schimb încrederea în satisfacerea ori-cărei pretenții a pacienților. — Cu stimă:

Götzl Mó,
 dentist.

Leon Tolstoi.

101

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Vasili Dimitrici, grăi ea cu un glas tulburat, dar pe pâră sever lui Denissoff; își mulțumesc pentru asta pe care ni-o faceți; dar fata mea este așa de ră... și am crezut că în calitatea D-tale de prieten al meu, te-ai fi adresat mai întâi la mine... Astfel m'ai nevoit să-ți răspund cu un refuz.

— Contesă, grăi Denissoff cu ochii plecați și cu fața înovată — el avu o clipă de șovăire.

— Contesă! sunt vinovat față de D-ta, urmă el cu glasul întrelăsat; dar o ador pe fiica d-tale și întreaga familie. Mi-aș da de două iri viața...

— Dar zăbind expresia contesei, el nu sfârși.

— Adio, contesă, spuse el sărutând mâna d-nei Row; apoi eși din odaie cu pași hotărâți fără să o mai privească pe Natașa care plângea.

A doua zi Nicolae îl însoți pe Denissoff până la cea mai stație de poștă, căci prietenul nu voi să mai rămână o singură zi la Moscova. Mai mulți prieteni îl însoțiră cu un tacâm de lăutari, cu toții băură, și Denissoff nu-și putu aduce nici odată aminte cum și cine călău în sanie, conducându-l până la a treia stație de poștă.

După plecarea prietenului său, Nicolae, în așteptarea banilor pe care contele nu îi putuse aduna dintr-o dată, mai petrecu două săptămâni la Mos-

cova, fără să se ducă nicăiri și petrecându-și timpul în societatea tinerilor fete.

Sonia se arăta mai duioasă și mai devotată ca oricând. Nicolae umplu albumurile tinerelor fete cu versuri și cu note muzicale și plecă fără să-și ia rămas bun dela prietenii săi, după ce-i trimise cele patruzeci și trei de mii de ruble lui Dologhow, care-i răspunse de primire. Regimentul lui Nicolae se afla deja în Polonia.

XVII.

După explicațiunea pe care o avusese cu soția sa, Pierre plecă la San-Petersburg. La stația de cai din Torjok, negăsind cai odihniți pentru sanie, fu nevoit să mai aștepte. El se întinse pe un divan în fața unei mese rotunde, își răzima picioarele lui lungi încălțate cu cisme îmblănite de masă și căzu pe gânduri.

— Să aduc cuferile? să pregătesc samorarul? îl întrebă feciorul. Dar Pierre nu-i răspunse.

Inspectorul intră și el și o rugă pe Excelența Sa cu umilință să binevoiască a mai aștepta încă vre-o două ceasuri, și atunci va face tot posibilul spre a-i da cai de poștă. Era evident că omul acela mințea și că scopul lui era să scoată cât mai mulți bani dela bogatul călător.

— Indrăznesc s'o rog pe Excelența Voastră, de a se deranja o clipă pentru acest domn, zise inspectorul aducând în odaie un alt călător, reținut pe loc tot din lipsa de cai. Era un moșneag mărunț, galben, cu chipul încrețit și cu niște sprincene albe și stufoase ce cădeau peste niște ochi de un cenușiu nehotărât și strălucitori.

Pierre își trase picioarele de pe masă și se întinse pe patul ce i-se pregătise; din când în când îl privea pe noul sosit care, cu aerul întunecat și obosit, nici nu se uita la el, ci, ajutând pe feciorul său, își scotea blana.

Când fu la largul său, într'o scurteică uzată și îmblănită și încălțat cu cisme de păslă, el luă loc pe divan, își răzimă capul său cu temple largi de perete și-l privi pe Pierre.

Expresiunea pătrunzătoare și inteligentă a acestor ochi îl izbi pe Bezukhow; el dorea să intre în vorbă cu acest om.

— Dă-mi cartea, porunci călătorul feciorului său.

Feciorul îi aduse o carte, care-i păru lui Pierre a fi o carte de rugăciuni. Călătorul începu să citească. Deodată bătrânul puse un semn în cartea sa, o dădu încolo și-o închise. Și cum Pierre nu-l slăbea din ochi, el așinti privirea sa calmă și severă pe fața contelui. Tânărul conte se simți tulburat și vru să se sustragă acelei priviri, dar ochii strălucitori ai streinului îl fascinau.

XVIII.

— Dacă nu mă înșel, am plăcerea să mă adresez contelui Bezukhow? grăi bătrânul cu glas tare și liniștit. Am auzit vorbindu-se de d-ta și de nenorocirea care te-a lovit, domnule.

Pierre se roși și aruncându-și cu grabă picioarele afară din pat, le răzimă de dușumea și se închină în spre partea moșneagului cu un aer timid și puțin feresc.

Nu din curiozitate domnule fac aluzie la nenorocirea d-tale, dar pentru motive sănătoase. Ești nefericit domnule, urmă bătrânul, ești tânăr și eu sunt bătrân. Ași rea să-ți fiu folositor după puterile mele. Dacă însă conversația mea ți-e cumva neplăcută, atunci n'ai decât să mi-o spui.

Și deodată un zîmbet părintesc ilumină chipul său.

(Va urma.)

M. Schromm
mehanic
Braşov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atenţiunea onor. public
din loc şi jur

marele său atelier mehanic
aranjat în Braşov, Hósszú-utca 27, unde
se efectuează tot-felul de lucrări atingă-
toare în aceasta branşă, precum:
maşini de cusut, biciclete,
gramofone şi apaducte,
pe lângă preţurile cele mai convenabile
şi execuţie solidă şi punctuală.

Sute de mii de dame
au să mulţamească
frumuseţea lor

pielea catifelată a feţei şi fină a
mânilor, specialităţii de toaletă

RAVISSANTE

a renumitului doctor parisian Lajosse.

Sunt nevătămatoare!
Rezultatul de neîntrecut!

Fard Ravissante, folosire la zi în 3 nu-
anţe Cor. 150.

Pudră Ravissante, 3 nuanţe, pudra cea
mai fină în cutii de 1 şi 2 Cor.

Crema Ravissante, folosire seara, pentru
catifelarea pielii, faţă gât, mâni şi braţe
în borcane de 1 şi 2 Cor.

Săpun Ravissante, curat, nevătămător,
bucata 1 Cor.

La albirea dinţilor e de recomandat
praful de dinţi Ravissante al docto-
rului Lajosse, cutia 1 Cor.

Apa de gură Ravissante, specialitate
unică, sticla 2 Cor.

Se vînde în Budapesta în farmaciile:

Török József şi Török Sándor.

În provincie se expediază cu ramburs.

Să cerem precis în droguerii, farmacii
şi parfumerii, specialităţile renumite

»Ravissante« ale doctorului Lajosse.

Să fim atenţi şi să ne ferim de falsificări.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curăţitor chi-
mic, broderie, şi Institut pentru
spălatul rufelor cu aburi, în
ALBA IULIA - Gyulafehérvár.
Széchenyi-u. (lingă biserica călug).

Primeşte curăţiri lucioase şi fine, cu-
răţire de trusouri, albituri de desupt,
de masă şi de pat, perdele şi ori-ce
lucruri din branşa aceasta cu preţuri
foarte moderate. Curăţire şi vopsi-
torie chimică de tot-felul de haine
pentru bărbaţi şi femei, pardesii fără
a le desface, apoi materii de mobile,
perdele, dantele etc., cu preţuri moder.

Iosif Mendel

fabricant de mobile în Alba-Iulia
Gyulafehérvár.

Recomandă în atenţia Onoratului
public magazinul său bogat asortat,

Serviciu prompt, preţuri
ieftine, garanţă deplină.

MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

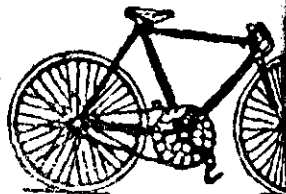
simplar artistic pentru edificii şi mobile, în
Sibiu—N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primeşte ori-ce lucrări pentru aranjamente de
şcoale, biserici, magazine, birouri şi
locuinţe, deasemenea pentru clădiri, lucrări
în cel mai modern stil, pe lângă livrare
promptă preţuri moderate şi din material uscat.
Desemne şi proiecte fac grabnic şi gratuit.

Bicicletele de re-
nu memondial:

THE CHAMPION
şi **PREMIER**

cu osie campanilară

roată automată (cu frînă liberă) se vînd
garanţă de 3 şi 5 ani cu preţul original a
fără de nici o ridicare de preţ în rate lun
12 şi 15 cor. precum şi

— părţi alcătuitoare pentru biciclete

ca gumă interioară şi exterioară prima calitat
nerie, lampe, pedale, lanţuri, roată automată, c
În urma circulaţiei mari unde în toată An
Ungaria trimite şi în provincii cu preţ foarte
— în mare cu preţ original de fabric

Láng Jakab şi fiu

mare comerciant de biciclete şi părţi alcătuitoare

Budapesta, VIII., József-körut 41.

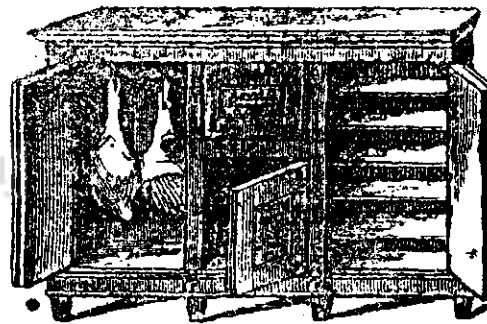
Filiale: Baross-tér 4 şi în Buda, II., Margit-körut

Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratis

DERERA EDE

SUCCESSORUL LUI RADOCSAY

Timişoara-Cetate, Piaţa Lendier 1

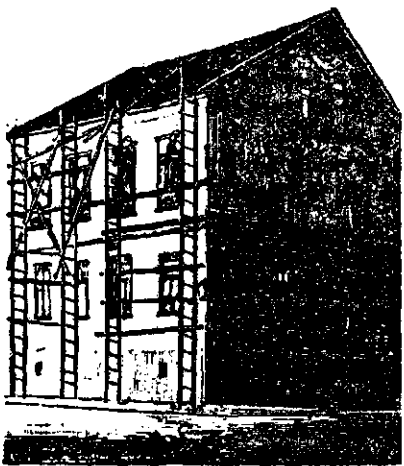
Mare depozit în dulape frigorifere,
maşini pentru îngheţată şi unt, mase
de bucătărie şi spălat (patentate), aran-
jament de aluminiu pentru bucătării şi
unelte de aramă, tinichea şi cu smalţ.
Depozit pentru meseriaşi. Fabricaţii de
mâna întâi pe lângă preţuri ieftine şi fixe.

Biroul arhitectului

Jfj. Czako Lajos
Kolozsvár
Monostori-ut 60.

Telefon No 936.

Primeşte orice lucrări din acest
ram, planuri, preliminare de
spese, conducerea şi suprave-
ghiarea edificărilor, controlarea şi
şi valorarea lor, cum şi edificări
complete, atât în loc cât şi în
provincie, pe lângă preţurile cele
mai moderate.

Anunţuri

primeşte admi-
nistraţia »Tribu-
nei«, pe lângă
preţurile cele
mai moderate.

Numai p. fumători

carl cu considerare în la sănătatea
lor dau zilnic câte 1—2 fil. mai mult:

Specialitate de club 120 foiţe 20 fil.

70 „ 12 „

O cutie de tuburi (100 buc.)

70 fil.

Marcă de scutire.

Se capătă pretutindenea.

Cine trimite adresa la

Halász Ferencz, Budapesta

Strada Nefelets No 4.

primeşte două cărţicele gratuit.

La sfaturile medicale, foiţele nu
sunt imprimate, dar cu toate aceste
au o marcă de scutire şi apoi sem-
nătura fabricantului „MODIANO“.

= Atelierul de fotografat a lui =

CSIZHEGYI SÁNDOR

Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Urmasul lui Francisc Mirko ADOLF LOGOFET

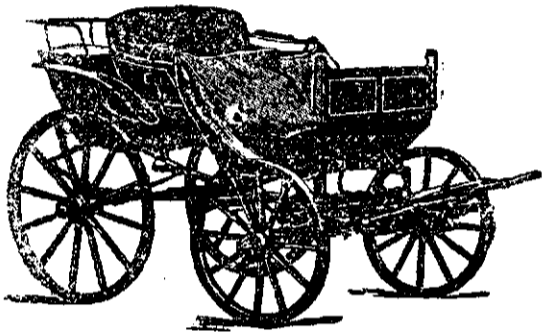
Timișoara-Josefin, Str. Fröbel No 16.

Primește spre efectuare totfelul de lucrări de fabricări de căruțe

pelângă serviciu culant și execuție promptă.

Mai departe execută totfelul de lucrări de șelar, lustruitor, faur și rotar etc.

pelângă prețurile cele mai ieftine.

STEIN MIKLÓS

— fabrică de tăiat pile —

Oradea-mare — Nagyvárad.

Fabrica: Damjanics-u. 30. Magazin: Telaki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comerțanților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. Primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de ploiere

Sibiu—Hermannstadt, Grose ring No 3—5
(Palatul Bodencredit).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutoas

(pt. soare și ploale)
precum și

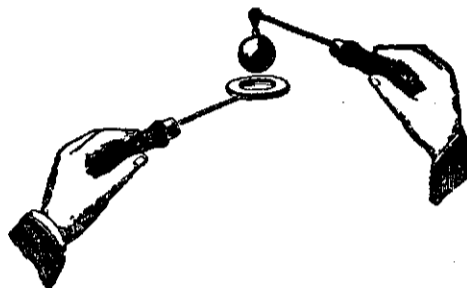
ploiere

de calitate excelentă
pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate.

In atenția susținătorilor de școale.

Requisițele obligatoare pentru școalele profesionale în cadrul legii XXVII, § 15 din 1907, se pot cumpăra mai avantajos dela

Hábel Mátyás Géza

fabricant de recvizite școlastice

Budapesta, VII., Vas-utca No 7.

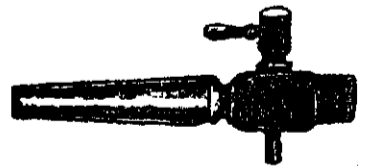
LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér 4.

Primește spre efectuare și reparare totfelul de lucruri ce aparțin acestei branșe, precum: popice și bile, dopuri și slăvini (pipe) pentru buți gherghefuri p. lucru de mână, articole p. fumători, cămășuri, șpițuri etc.; bile și dacuri pentru biliard; domino, șah și totfelul de decorații, la mobile, etc., cuiere ș. a.

Comandele se efectuează prompt și conștiințios.

Apa-ducte.

Ceice doresc apăducte ieftine să se adreseze la antepriza lui

Balázs Mihály, Marosvásárhely, Szentgyörgy-utca 16 sz.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apăducte și canalizare trebucioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi și școale. — Specialist în sondaaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rinduală a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noul care nu reclamă apese și de fiecare bucată dă garanție de 3 ani. —

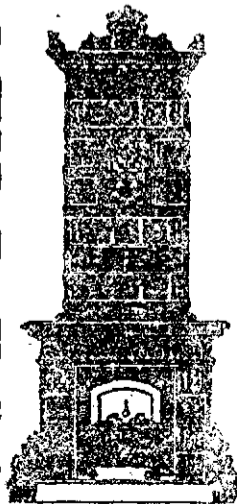
Roth & Baldauf

depozit de cămine de majolica și teracotă

Brașov, Strada-Lungă Nr. 5.

Recomandă în atenția publicului, depozitul său bogat în cămine, fabricație proprie cu desemn ori fără, dela cele mai înfrumșetate până la cele mai simple. Pregătește cămine după comandă, conform gustului, în timpul cel mai scurt.

Reparaturi se efectuează repede pe lângă prețuri moderate. Primește orice lucrare de branșe, după comandă.

Subsemnatul caut
un candidat de avocat român
cu praxă — eventual și praxă începătoare,
pe 1 Octomvrie a. c.

Dr. Ioan Hica,
advocat.
Hațeg (Hátszeg.)

Anunț.

Subscrisul absolvent al școlii agronomice din Mediaș, caut aplicare la vre-o moșie, pe lângă salar cât de modest.

Amos Bercian,
Szászváros, Romoszhely-utca 8.

ANUNȚ.

La subsemnatul află aplicare cu 1 Oct. a. c.

Un comis și un învățăcel

în branșa de băcănie, coloniale și delicatose.

Aurel Velican
Alba-Iulia (Gyulafehérvár).

„LUNGANA” institut financiar, societate pe acții în Marghita (Com. Bihor).

Imbucurătorul progres, pe care l'a făcut acest institut începător, se învederează din principalele poziții ale bilanțului brut pro August a. c., cari sunt:

Active	—	—	—	449.357-99
Fond de rezervă	—	—	—	890-21
Cambii de bancă	—	—	—	72.898 —
Cambii ipotecare	—	—	—	190.064 —
Depuneri spre fructificare	—	—	—	85.400-71

Pentru depuneri institutul dă 5 și 5 $\frac{1}{2}$ %, iar pentru sume dela 10.000 cor. în sus 6%. — In luna August depunerile au crescut cu peste 40.000 cor., ca dovadă, că publicul are toată încrederea în conducerea institutului.

Directiunea.

Schwalb Adolf fia Vilmos

tinichigiu și arămier.

Budapest, VII. Verseny-u. 8. Colțul străzii Murányi.

Pregătește totfelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru stupărie, vase pentru miere. Fabricate de specialitate: măsuri de litru din tinichea albă ori nickel, cano pentru olei, lack ori petroleu, facle, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

Cassete pentru bani.

Catalog gratuit și franco.

Georg Barthelmie

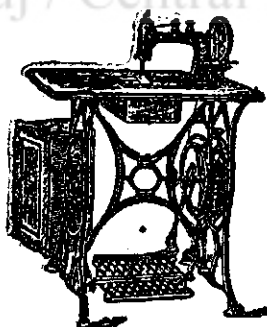
mechanic

Brașov, Strada Michael Weiss.

Mare depozit în mașini de scris, socotit și cusut, aparate electrice și fizice, gramfoane, plăci și ace, precum și accesorii. Serviciu conștiincios. — Prețuri solide.

Anunță că la 1 Octomvrie se va muta în strada Porții Nr. 41, colțul stradei Sfântului Ioan.

Josif Haas

zugrav de biserici în

Nagyszeben—Sibiu—Saggasse No 13.

PRIMEȘTE:

și ia în itreprimere zugrăvirea de biserici, în tot stilul, împodobirea lor, pictarea altarelor și icoanelor sfinte precum și lucrări de aurărie.

Execuție splendidă.

Inst. de zugrăvire artistică. Comandele se execută cu cea mai mare specialitate. La cerere face schițele necesare, iar la angajament merge în persoană.

Prețuri moderate.

S'A DESCHIS

prăvălia de pardesie de dame

György Menyhért & Co.

Arad, piața Andrássy Nr. 8.

Nr. telefonului 855.

Vis-à-vis de biserica Minorităților.

Nr. telefonului 855.

Mare asortiment în noutăți englezești de cea mai elegantă formă; modele originale în pardesii de dame și domnișoare pe lângă prețuri ieftine, fixe. — Comandele după măsură se execută în timp scurt. — In provincie la cerere se trimit mustre.